

భాషా ప్రయుక్త సమైక్య రాష్ట్రాలు

సిపియం వైఖరి వివరించే పత్రాలు

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు)

ముందుమాట

గత జులై 31న కాంగ్రెస్ పార్టీ వర్కింగ్ కమిటీ తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. ప్రధాన ప్రతిపక్షమైన బిజెపి పార్లమెంటులో తెలంగాణ ఏర్పాటు తీర్మానానికి అనుకూలంగా ఓటు వేస్తానని తెలిపింది. దీనితో తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు తద్యమన్న వాతావరణం నెలకొంది. అయినప్పటికీ రాష్ట్రంలో ప్రధాన పార్టీలయిన కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం, వైఎస్ఆర్ కాంగ్రెస్లు తమ అవకాశవాద ధోరణిని వదలకుండా కొనసాగిస్తూనే ఉన్నాయి. సీమాంధ్రలో సమైక్య ఆంధ్ర కోసం ఉద్యమం ఉధృతం అయ్యేసరికి ఆ ప్రాంతంలోని ఈ పార్టీల నేతలు తామూ సమైక్యాంధ్రకు అనుకూలమే అని చెబుతున్నారు. ఉద్యమంలో పాల్గొంటున్నారు. పాలకవర్గపార్టీల ఇలాంటి స్వార్థపూరిత, అవకాశవాద వైఖరుల మధ్యలో ఒక్క సిపిఐ(ఎం) మాత్రమే మొదటి నుండి భాషాప్రయుక్త సమైక్యరాష్ట్రానికి అనుకూలమని నికరమైన, స్పష్టమైన వైఖరిని కొనసాగిస్తున్నది. ప్రతిసందర్భంలోను ఈ వైఖరిని ఉద్ఘాటించింది. అలాంటి పత్రాల సంకలనమే ఈ చిన్న పుస్తకం. ఇవి ప్రధానంగా ఇటీవల కాలంలోనివి.

తొలుత ఉమ్మడి కమ్యూనిస్టుపార్టీ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల కోసం గట్టిగా నిలబడింది, పోరాడింది. ఆ తర్వాత సిపిఐ(ఎం) జై తెలంగాణ, జై ఆంధ్ర ఉద్యమాలు జరిగినప్పుడూ ఇదే వైఖరిపై గట్టిగా నిలబడింది. ఇప్పుడూ అదే వైఖరిని కొనసాగిస్తున్నది. 1954 నుండి ఆరు దశాబ్దాల పత్రాలతో మరొక సమగ్రమైన పుస్తకాన్ని కూడ ప్రచురించాము. అది కూడ ఇప్పుడు అందుబాటులో ఉంది. ఈ అంశంపై మరింత వివరంగా తెలుసుకోవాలనుకునే వారు దాన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు.

ప్రత్యేక తెలంగాణా సమస్యపై సిపిఐ(ఎం) వైఖరి

(2005 మే 5న ప్రణబ్ ముఖర్జీ కమిటీకి సమర్పించిన నోట్)

ప్రత్యేక తెలంగాణా ఏర్పాటు సమస్యపై భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) తన వైఖరిని వివరిస్తూ ఒక నోట్ సమర్పించింది. ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రం ఏర్పాటు డిమాండ్ను పరిశీలించేందుకు గాను యుపిఎ సమన్వయ కమిటీ నియమించిన బృందం నాయకుడైన ప్రణబ్ ముఖర్జీ విజ్ఞప్తి మేరకు, పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి ప్రకాష్ కరత్ ఈ నోట్ను సమర్పించారు.

1. తెలుగు మాట్లాడే ప్రజలందరికీ ఒకే సమైక్య భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ సుదీర్ఘకాలం జరిగిన పోరాట ఫలితంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడింది. వాస్తవానికి భాష ప్రాతిపదికపై రాష్ట్రాలను గుర్తిస్తామని స్వాతంత్రోద్యమంలో ఇచ్చిన హామీని నెరవేర్చాలనే డిమాండ్తో విశాలాంధ్ర ఉద్యమం తలెత్తింది. 1921లో జరిగిన నాగపూర్ సమావేశంలోనే భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ ఈ సూత్రానికి అనుగుణంగా పార్టీ ప్రాంతీయ కమిటీలను భాషా ప్రాతిపదికగా పునర్వ్యవస్థీకరించింది.

2. బ్రిటిష్ పాలకులు కేవలం తమ పరిపాలన అవసరాల కోసం బహు భాషా రాష్ట్రాలను ఏర్పాటు చేశారు. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటుతో బ్రిటిష్వారి వారసత్వానికి స్వస్తి చెప్పడం జరిగింది. రాష్ట్రాల పునర్విభజన కమిటీ, రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు భాషా ప్రాతిపదికను స్పష్టంగా ఆమోదించింది. 1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినాక కేరళ, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ మొదలైన రాష్ట్రాలు ఏర్పడ్డాయి. ఆ విధంగా భారతీయ రాజ్య వ్యవస్థను ప్రజాస్వామీకరించే ఒక ప్రధానమైన చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. భాషా ప్రాతిపదికపై రాష్ట్రాలు ఏర్పడ్డం వల్ల ప్రజలు మాతృభాషలో పరిపాలన సాగించుకోవడానికీ, విద్యా వ్యవస్థ నిర్మించుకోవడానికీ అవకాశం ఏర్పడింది. కాబట్టి ప్రజాస్వామ్యాన్ని విస్తరించడంలో ఇది ముఖ్యమైన చర్య అయింది. అటువంటి రాష్ట్రాల్లో భాషాపరమైన మైనారిటీలకు తగిన రక్షణలు కల్పించాలి.

3. మన దేశంలో ఉన్న ఫెడరల్ వ్యవస్థకు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు గట్టి పునాదిగా వుంది. ఆ విధంగా ఏర్పడిన రాష్ట్రాలు అభివృద్ధి చెంది ఫెడరల్ రాజకీయాలకూ, ప్రజాస్వామ్య రాజకీయ వ్యవస్థ ఏర్పాటుకూ తోడ్పడ్డాయి. ఈ రాష్ట్రాలను చిన్న రాష్ట్రాలుగా విభజిస్తే ఫెడరల్ సూత్రమే బలహీనపడిపోతుంది. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలను విభజించడం వల్ల ఏర్పడే చిన్న రాష్ట్రాలు కేంద్రంపై మరింతగా ఆధారపడాల్సి వస్తుంది. ఇది ఫెడరల్ సూత్రాన్ని నీరుగారుస్తుంది. జాతీయ సమైక్యతను బలోపేతం చేయాలంటే మనకు బలమైన కేంద్రం, బలమైన రాష్ట్రాలు... రెండూ ఉండాలని సిపిఐ(ఎం) నిత్యం చెబుతోంది.

4. స్వాతంత్ర్యం తరువాత రాష్ట్రాల లోపల అసమాన అభివృద్ధి, ప్రాంతీయ వెనుకబాటుతనాలు పెరిగిపోయాయి. పెట్టుబడిదారీ అభివృద్ధి తత్వమే అలా ఉంటుంది. అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలకూ, ప్రాథమిక సదుపాయాలున్న ప్రాంతాలకూ పెట్టుబడులు ప్రవహిస్తాయి. ఇది ప్రాంతీయ అసమానతలను పెంచుతుంది. రాష్ట్రాల పరిమాణం, అవి ఎక్కడున్నాయో అనే దాంతో నిమిత్తం లేకుండా ఈ సమస్యలు తలెత్తుతున్నాయి.

5. తెలంగాణా ప్రాంతం నిజాం కాలం నాటి నుండి చారిత్రకంగా అభివృద్ధి లేమితో వెనుకబడిపోయి ఉన్న ప్రాంతం. దశాబ్దాలుగా ఈ ప్రాంత అభివృద్ధి కుంటుపడిపోయి, అవసరాలకు తగ్గ ఉపాధి అవకాశాలు లేకుండా పోయాయన్నమాట యధార్థం. తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లో మొత్తం వ్యవసాయ భూమిలో సాగునీటి వసతి వున్న భూమి తక్కువ. విద్యాపరంగా వెనుకబడిన మండలాల్లో అధిక భాగం తెలంగాణాలోనూ, ఉత్తరాంధ్రలోనూ ఉన్నాయి. తెలంగాణా వెనుకబాటు వల్ల బాధపడుతున్న వారిలో అత్యధికులు గిరిజనులు, దళితులు, మైనారిటీలు.

6. అయితే వెనుకబాటుతనం వల్ల వచ్చే సమస్యలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన పరిష్కారం కాదు. ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడినంత మాత్రాన అభివృద్ధి జరిగిపోతుందనడం తప్పు దోవ పట్టించే వాదన. అభివృద్ధి లేమి, సామాజిక ఆర్థిక వెనుకబాటుతనం సమస్యలను క్రింది నిర్దిష్టమైన చర్యల ద్వారా మాత్రమే పరిష్కరించాలి.

- ◆ తెలంగాణా, ఆంధ్రప్రదేశ్లోని ఇతర వెనుకబడిన ప్రాంతాల అవసరాలు తీర్చే సాగునీటి పారుదల ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యతనివ్వాలి.
- ◆ తెలంగాణాపై ప్రత్యేక దృష్టి పెడుతూ రాష్ట్రంలో ఒక సమగ్ర భూ పంపిణీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలి.

- ◆ గుర్తించిన వెనుకబడిన మండలాల్లో విద్యా సదుపాయాలు పెంచడానికి ఒక శీఘ్ర కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలి.
- ◆ దళితులు, గిరిజనులు, వై.నారిటీల ఆర్థిక, సామాజిక స్థితిని పెంపొందించేందుకు ప్రత్యేక చర్యలు చేపట్టాలి.
- ◆ వివిధ ప్రాంతాలు, జిల్లాల మధ్య అసమాన అభివృద్ధిపై సమగ్రమైన అధ్యయనం జరిపేందుకు ఉన్నతాధికారాలు గల ఒక కమిటీని నియమించాలి. ఈ అధ్యయనం ప్రాతిపదికగా ప్రతి మండలానికీ ఒక అభివృద్ధి సూచీని తయారుచేయాలి. దీని ప్రాతిపదికపై సమగ్ర ప్రణాళికలు రూపొందించాలి.
- ◆ 610 జి.ఓ. ఖచ్చితంగా అమలు పరచాలి. గతంలో జరిగిన లోటుపాట్లను సరిదిద్దాలి.
- ◆ ప్రతి బడ్జెట్లోనూ వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ప్రత్యేక నిధులు కేటాయించాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాల ప్రత్యేక ప్రణాళికలు అమలుపరిచే పనులు పర్యవేక్షించడానికి ఒక ప్రత్యేక యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి.

ఈ అంశాలన్నిటినీ జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని మేము తెలంగాణాపై నియమించబడిన సబ్-కమిటీకి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. భాష ప్రాతిపదికపై ఏర్పడిన తొలి పెద్ద రాష్ట్రమైన ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను గనుక విభజించినట్లయితే, ఇప్పుడున్న ఇతర భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలను కూడా విభజించాలని కోరుతూ తామర తంపరగా డిమాండ్లు పుట్టుకొస్తాయన్న విషయాన్ని మనసులో ఉంచుకోవాలి. ప్రాంతీయ అసమానతలు, వెనుకబాటుతనం, అభివృద్ధి లేమికి సంబంధించిన మూల కారణాన్ని తొలగించకుండా కొత్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు డిమాండ్ చేయడం సమస్యను పక్క తోవ పట్టించడమే అవుతుంది. దీనివల్ల రాష్ట్రాల మధ్య అనేక సమస్యలు వచ్చి విభేదాలు పెరుగుతాయి. ఇది ప్రజల మధ్య ఐక్యతను బలహీనపరుస్తుంది.

వెనకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి అధ్యయన సంస్థ ఏర్పాటుపై అభిప్రాయం

సిపిఐ(ఎం) రాష్ట్ర కమిటీ ప్రకటన 2008 ఫిబ్రవరి 23

20-02-2008 తేదీన శాసనసభలో వెనకబడిన ప్రాంతాల గురించి అధ్యయనం చేసేందుకు ఒక ప్రత్యేక సంస్థను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధమని మీ ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. జిల్లాగాని, ప్రాంతం గానీ దేన్నయినా ప్రాతిపదికగా చేసుకొని అధ్యయనం చేయవచ్చని, సంస్థకు చట్టబద్ధత కూడా కల్పించడానికి సిద్ధమని, అన్ని పార్టీలూ తమ అభిప్రాయాన్ని చెప్పాలని చెప్పారు. మీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చి మూడున్నర సంవత్సరాలు అయిన తర్వాతయినా వెనకబడిన ప్రాంతాల అధ్యయనం గురించి మీకు జ్ఞాపకం రావడం సంతోషించదగిన విషయమయినప్పటికీ మీరు చేసిన ప్రతిపాదన చాలా అస్పష్టంగా వున్నది. రాజకీయావసరాల కోసం చేసిన ప్రతిపాదనలా వుంది తప్ప, వెనకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధిపై చిత్తశుద్ధితో చేసిన ప్రతిపాదనగా అన్వించడం లేదు. ఈ మూడున్నరేళ్ళ అనుభవమే ఇటువంటి అభిప్రాయానికి రావడానికి కారణం.

మీరు అధికార పగ్గాలు చేపట్టిన వెంటనే 28-05-2004 తేదీనాడు సిపిఐ(ఎం) ప్రతినీధి వర్గం మిమ్మల్ని కలిసి మెమోరాండం సమర్పించింది. అందులో వెనకబడిన ప్రాంతాల అధ్యయనం గురించి ఈ విధంగా కోరాం. “వెనకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి శాస్త్రీయమైన పద్ధతుల్లో సమగ్ర ప్రణాళికను రూపొందించే చర్యలను ప్రతిపాదించేందుకు గాను ఒక ఉన్నతాధికారాలు కల్గిన కమిటీని నియమించాలి. కమిటీ నివేదిక ఆరు నెలల్లో సమర్పించాలి.”

ఇటువంటి అధ్యయనం బెంగాల్, కర్ణాటకలలో అప్పటికే జరిగిన విషయాన్ని ఆ సందర్భంలో మీ దృష్టికి తీసుకొచ్చాం. కర్ణాటక రాష్ట్రానికి సంబంధించిన అధ్యయన నివేదికను సేకరించి మీకు సమర్పించాం. మా ప్రతిపాదనను మీరు పరిశీలించలేదు. పట్టించుకోలేదు. మరలా 11-02-2005 తేదీన మార్క్సిస్టు పార్టీ మీకు సమర్పించిన

మెమోరాండంలో వెనకబడిన ప్రాంతాల అధ్యయనం, అభివృద్ధి గురించి ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొన్నాం.

“వివిధ ప్రాంతాలు, జిల్లాలు, మండలాల్లో జరిగిన అభివృద్ధిని పరిశీలించి అసమానతలను తొలగించేందుకు అవసరమైన మార్గాలను సూచించేందుకు ఉన్నతాధికారులు కల్గిన “వెనకబడిన ప్రాంతాల అధ్యయన కమిషన్”ను నియమించాలి.” ఈ అభ్యర్థనను కూడా మీరు పట్టించుకోలేదు. శాసనసభా సమావేశంలో మా పార్టీ ప్రతినిధులు ఈ విషయాన్ని పలుమార్లు ప్రస్తావించారు. మా ప్రయత్నాలు చెవిటివాని ముందు శంఖం ఊదినట్లుగా అయిపోయాయి. పదే పదే లేవనెత్తినా పట్టించుకోని ప్రభుత్వం ఇప్పుడు అకస్మాత్తుగా అటువంటి అధారిటీని ఏర్పాటు చేయడానికి ముందుకు రావడాన్ని అందుకే శంకించాల్సి వస్తున్నది.

వెనకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ప్రతిపాదనలు చేసేందుకు, పథకాలను పర్యవేక్షణ చేసేందుకు ఉద్దేశించిన ప్రాంతీయ అభివృద్ధి మండళ్ళను 2007 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ఏర్పరచింది. వాటికి చైర్మన్లను నియమించింది. నిధులు కేటాయించకుండా, అధికారాలివ్వకుండా, వాటిని నియామకం చేసేందానివల్ల ప్రయోజనం లేదని ఆనాడే మా పార్టీ చెప్పింది. ఈ బడ్జెట్లోనూ నిధులు కేటాయించలేదు. అందరూ శంకించినట్లుగానే అవి రాజకీయ పునరావాస కేంద్రాలని, అభివృద్ధి మండళ్ళు కావని ఈ బడ్జెట్ చూసిన తర్వాత తేలిపోయింది. పై అనుభవాలను చూసిన తర్వాత మీరు ఇప్పుడు ప్రతిపాదిస్తున్న అధారిటీ కూడా అటువంటిదేనని ఎవరైనా అనుకొంటే పొరపాటు కాదనుకొంటాం.

వివిధ ప్రాంతాల వెనకబాటుతనాన్ని అధ్యయనం చేసేందుకు ప్రభుత్వం ముందుకు రాదని భావించి మా పార్టీ వున్న పరిమితుల్లోనే అన్ని జిల్లాల సమగ్రాభివృద్ధి గురించి అధ్యయనం చేసింది. జిల్లాల వారీ సమగ్రాభివృద్ధి ప్రణాళికలను రూపొందించింది. ఆ ప్రణాళికలను ప్రజల ముందుంచి ప్రజాభిప్రాయాన్ని సేకరించింది. ఇందుకోసం మా పార్టీ నాయకులు అన్ని జిల్లాల్లో 28,762 కి.మీ.లు సుదీర్ఘ పాదయాత్రలు చేశారు. ప్రజాభిప్రాయాలను తెలుసుకొని తుదిరూపం ఇచ్చి సమగ్రాభివృద్ధి ప్రతిపాదనలను జిల్లా పరిపాలనా యంత్రాంగానికి సమర్పించడం జరిగింది. రాష్ట్రాభివృద్ధిలో ప్రాంతీయ వ్యత్యాసాల తీరుతెన్నులు గురించి అనేకమంది పరిశోధకులు, పరిశోధనా సంస్థలు యిప్పటికే అధ్యయనం చేసియున్నారు. తాజాగా సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రం మండల స్థాయి వరకు సమాచారం

సేకరించి అభివృద్ధి సూచికలను తయారు చేసింది. గ్రామ స్థాయిలో వెనకబాటుతనాన్ని అధ్యయనం చేయడానికి 2001 జనాభా లెక్కల్లో కావల్సినంత సమాచారం వున్నది. వెనకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ప్రభుత్వం తీవ్రంగా కృషి చేయదలచుకుంటే అందుకవసరమైన ప్రణాళికలను రూపొందించుకొనేందుకు పై అధ్యయనాలు పనికొస్తాయి.

ప్రాంతీయ అసమానతలను తొలగించి రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధికి తోడ్పడేట్లు ఆ సంస్థను ఏర్పాటు చేయడానికి మా సూచనలను తెలియజేస్తున్నాం.

1. వెనకబాటుతనం అధ్యయనం కోసమే ఒక ప్రత్యేక సంస్థ ఏర్పరిస్తే ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో సరిపోదు. ఏర్పాటయ్యే సంస్థ వెనకబాటుతనాన్ని అధ్యయనం చేయడం, అభివృద్ధికి ప్రణాళికలు తయారు చేయడం, ప్రణాళికల అమలును పర్యవేక్షించడం ఈ పనులన్నింటినీ నిర్వహించే చట్టబద్ధమైన అధికారాలు కల్గిన సంస్థగా వుండాలి. ఇందుకు ప్రత్యేకమైన చట్టాన్ని చేయాలి.

2. వెనకబాటుతనాన్ని ప్రాంతం, జిల్లా మండలం, గ్రామస్థాయి వరకు అధ్యయనం చేయాలి. అభివృద్ధి ఇండెక్సీలను రూపొందించాలి. అత్యంత వెనకబడిన గ్రామాలను, మండలాలను, జిల్లాలను, ప్రాంతాలను గుర్తించి బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లో సాపేక్షంగా వాటికి ప్రాధాన్యత నివ్వాలి.

3. ప్రతి శాఖలోనూ వెనకబడిన ప్రాంతాలకు మాత్రమే ఖర్చు చేసేట్లుగా సబ్ ప్లాన్ వుండాలి. బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లో ఎస్.సి., ఎస్.టి. సబ్ ప్లాన్ లాగానే వెనకబడిన ప్రాంతాల సబ్ ప్లాన్ కు ప్రత్యేక హెడ్ క్రింద కేటాయింపును చూపించాలి. ఆ నిధులను వెనకబడిన ప్రాంతాలకే ఖర్చు చేయాలి.

పైన సూచించిన పద్ధతుల్లో ఇంకా అంతకన్నా మెరుగైన పద్ధతులలో వెనకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి నిధులు, అధికారాలు కల్గిన ప్రత్యేక సంస్థను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తే మా పార్టీ మద్దతునివ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నది.

హోంమంత్రి చిదంబరానికి లేఖ 2010, జనవరి 5

తేది : 05-01-2010

శ్రీ.పి. చిదంబరం
హోంశాఖ మంత్రి
భారత ప్రభుత్వం
న్యూఢిల్లీ

శ్రీ చిదంబరం గారికి,

తెలంగాణ సమస్య మీద, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం భవిష్యత్తు మీద సంప్రదింపుల ప్రక్రియ ప్రారంభించుచుండగా 2010 జనవరి 5న న్యూఢిల్లీలో ఏర్పాటు చేస్తున్న సమావేశానికి రావల్సిందిగా మీరు పంపిన ఆహ్వానం పట్ల హార్షం తెలుపుతున్నాం.

కేంద్ర ప్రభుత్వం, కాంగ్రెస్ పార్టీ ఈ సమస్యను సరిగ్గా హ్యాండిల్ చేయలేదు. దీంతో రాష్ట్రంలో నెలకొన్న ప్రస్తుత గందరగోళ స్థితికి అవి బాధ్యత వహించాల్సి ఉంటుంది. కాబట్టి అన్ని రాజకీయ పార్టీలతో, ఇతర సంస్థలతో, వర్గాలతో కేంద్ర ప్రభుత్వం విశాల ప్రాతిపదికన సంప్రదింపులు జరపడం తప్పనిసరి. అలాంటి ఒక ప్రక్రియ ద్వారానే ఈ సున్నిత సమస్యకు పరిష్కారం కనుగొనవచ్చు.

మా పార్టీకి సంబంధించినంతవరకు, సమైక్యరాష్ట్రం కోసం మా పంథాను ఇంతకు మునుపే మా కేంద్రకమిటీ ద్వారా “ప్రణబ్ ముఖర్జీ కమిటీ”తో పాటు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి 2009 డిసెంబరు 7వ తేదీన ఏర్పాటు చేసిన ఇటీవలి సమావేశానికి కూడా తెలియజేశాం. ఇవ్వాళ ఇక్కడ ఉన్న అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఈ వ్యవహారం మీద తమ అభిప్రాయాలు తెలియజేసినట్లయితే ఈ సంప్రదింపుల ప్రక్రియను మరింత ముందుకు తీసుకువెళ్లడానికి వీలవుతుంది.

- బి.వి.రాఘవులు

కార్యదర్శి

- జూలకంటి రంగారెడ్డి

ఎమ్మెల్యే

2010 ఏప్రిల్ 13న ఢిల్లీలో సిపిఐ(ఎం) రాష్ట్ర కమిటీ శ్రీకృష్ణకమిటీకి సమర్పించిన నివేదిక పూర్తిపాఠం

- 1) ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను విభజించడాన్ని భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ వ్యతిరేకిస్తుంది.
- 2) తెలుగు మాట్లాడేవారందరికోసం సమైక్య భాషా రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేయాలన్న సుదీర్ఘ ఉద్యమ ఫలితంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటైంది. భారతదేశంలోని రాష్ట్రాలను భాషా ప్రాతిపదికపై పునర్వ్యవస్థీకరిస్తామంటూ స్వాతంత్ర్య పోరాట కాలంలో చేసిన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చాలని విశాలాంధ్ర ఉద్యమం డిమాండు చేసింది. 1921నాగపూర్ సమావేశాలలో కాంగ్రెస్ పార్టీ తన ప్రదేశ్ ప్రోవిన్షియల్ కమిటీలను భాషా ప్రాతిపదికపై పునర్వ్యవస్థీకరించడం ద్వారా ఈ సూత్రాన్ని ఆ పార్టీ అప్పుడే గుర్తించినట్లయింది.
- 3) బ్రిటిష్ పాలకులు కేవలం పరిపాలనా సౌలభ్యం కోసం ఏర్పాటు చేసిన బహు భాషా రాష్ట్రాల వలసపాలనా వారసత్వాన్ని భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు నిరూపించింది. రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ కమిటీ రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు భాషా సూత్రాన్ని స్పష్టంగా గుర్తించింది. 1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత దానిని అనుసరించే కేరళ, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ తదితర రాష్ట్రాలు ఉనికిలోకి వచ్చాయి. ఆ రకంగా భారతీయ రాష్ట్ర వ్యవస్థను ప్రజాతంత్రీకరించే ప్రధానమైన చర్యలలో ఒకదానిని నెరవేర్చినట్లయింది. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు వల్ల ఆ రాష్ట్రంలోని ప్రజలు తమ మాతృభాషలో పాలన, విద్యావ్యవస్థలను కలిగివుంటారు. అలాగే మైనార్టీ భాషల రక్షణకు అవకాశం వుంది. ఈ విధంగా ప్రజాస్వామ్య విస్తరణకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు అవసరం.
- 4) భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు మన దేశంలో బలమైన ఫెడరల్ వ్యవస్థకు పునాదులు వేసింది. ఆ రకంగా ఏర్పాటై అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రాలు ఫెడరల్ రాజకీయ వ్యవస్థకూ, ప్రజాతంత్ర రాజకీయ వ్యవస్థకూ దోహద పడ్డాయి. ఈ రాష్ట్రాలను చిన్న రాష్ట్రాలుగా విడదీయటమంటే, ఫెడరల్ నూత్రాన్ని

బలహీనపర్చడమే అవుతుంది. భాషాపరంగా ఏకరీతిగా వుండే రాష్ట్రాలను విభజించడం వలన ఉనికిలోకి వచ్చే చిన్నచిన్న రాష్ట్రాలు కేంద్రంపై ఎక్కువగా ఆధారపడతాయి. దీనివల్ల ఫెడరల్ సూత్రానికి దెబ్బతగులుతుంది. జాతీయ సమైక్యత బలోపేతం కావాలంటే బలమైన కేంద్రమూ, బలమైన రాష్ట్రాలూ ఎంతైనా అవసరమని మార్క్సిస్టు పార్టీ నిరంతరం చెప్తూనే వున్నది.

- 5) లౌకికతత్వ వునాదిపై జాతీయ సమగ్రత, సమైక్యతలు ఆధారపడి వున్నాయి. ఉనికిలో వున్న భాషా రాష్ట్రాల విభజనా, ఉనికిలో వున్న రాష్ట్రాలను అనేక చిన్నచిన్న రాష్ట్రాలుగా చీలికలు పేలికలు చేయడం వల్ల మతతత్వ శక్తులతో సహా అనేక రకాల విచ్చిన్న శక్తులను అదుపుచేసే రాష్ట్రాల శక్తి సన్నగిల్లుతుంది. ఏకత్వంలో భిన్నత్వంగల దేశంగా మన దేశం వున్నది. భారతదేశానికి మత గుర్తింపు వుండాలని కోరుకునేవారు మత సామరస్యాన్ని దెబ్బతీసేందుకై బలహీనమైన చిన్న రాష్ట్రాలుండే పరిస్థితిని ఉపయోగించుకుంటారు. ఆ రకంగా జాతీయ సమగ్రతకు ముప్పుతెస్తారు.
- 6) రాష్ట్రాల పరిధిలో అసమాన అభివృద్ధి, ప్రాంతీయ వెనుకబాటుతనమూ స్వాతంత్ర్యం వచ్చిననాటి నుంచి పెరుగుతూనే వున్నాయి. పెట్టుబడిదారీ అభివృద్ధి స్వభావమే అంత. మౌలిక సదుపాయాలున్న చోటికి పెట్టుబడులు, వనరులు చేరుతుంటాయి. రాష్ట్రాల పరిమాణంతో సంబంధం లేకుండా ఇలాంటి సమస్యలు వున్నాయి.

1991లో ఉదారవాద విధానాల ప్రవేశంతో పరిస్థితి మరింతగా దిగజారింది. రాష్ట్రాల మధ్యా, రాష్ట్రాల పరిధిలో ప్రాంతాల మధ్యా, అసమానతలు మరింతగా పెరిగాయి. చివరకు ఒకే ప్రాంతంలో జిల్లాల మధ్యా, జిల్లా లోపల కూడా అసమతుల్యత పెరిగి పోయింది. రాష్ట్రాభివృద్ధికి సంబంధించి నిపుణులు సాగించిన వివిధ అధ్యయనాలు ఈ విషయాన్నే రుజువు చేశాయి. (ఆంధ్రప్రదేశ్ అభివృద్ధి 1956-2001, ప్రాంతీయ వ్యత్యాసాల అధ్యయనం, సంపాదకులు: వై.వి. కృష్ణారావు, ఎస్. సుబ్రమణ్యం : ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రాంతీయ, జిల్లా స్థాయిలో అభివృద్ధి, వివిధ సామాజిక ఆర్థిక తరగతుల అభివృద్ధి: 'శోధన' సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రం, హైదరాబాదు)

సూతన ఆర్థిక విధానాలలో భాగంగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాల నుంచి రాజ్యం వెనక్కు తగ్గటం, మార్కెట్ శక్తులకు దానిని వదలి వేయడమే ఇప్పటి దుస్థితికి కారణం. ప్రాథమికమైన ఈ విధాన సమస్యను పట్టించు కోకుండా కొత్త రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేసినంత మాత్రాన ప్రాంతీయ అసమానతలు తొలగిపోవు.

- 7) చారిత్రకంగా చూస్తే తెలంగాణా ప్రాంతం నిజాం కాలం నుంచీ అభివృద్ధికి నోచుకోక వెనుకబడి వున్నది. అణిచివేతకూ, తిరోగమనానికీ ప్రతీకయైన నిజాం పూజల్ ప్రభుత్వం 1950లలో కుప్పకూలి, సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణా ఒక భాగంగా

మారినప్పటికీ, క్షేత్ర స్థాయిలో ఆధునిక ప్రజాతంత్ర అభివృద్ధికి మార్గం ఏర్పడేలా ప్యూడల్ అవశేషాలు పూర్తిగా ధ్వంసం కాలేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన 54 ఏళ్ళలో కాంగ్రెసు 40 సంవత్సరాలు, తెలుగుదేశం 14 సంవత్సరాలు పాలించాయి. తెలంగాణా ప్రాంత వెనుకబాటుతనాన్ని అధిగమించేటందుకై ఈ రెండు పార్టీలు తాము చేసిన ఒప్పందాలనూ, వాగ్దానాలనూ అమలు చేయటంలో విఫలమయ్యాయి. గత ఐదు దశాబ్దాల కాలంలో రాష్ట్రాభివృద్ధిలో అనేక మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి. వెనుకబాటుతనం యొక్క స్వభావం, విస్తీర్ణం మారింది. వెనుకబడిన ప్రాంత హద్దులు కూడా మారాయి. మార్పులు అనేకం సంభవించినప్పటికీ తెలంగాణా ప్రాంత అభివృద్ధి ఇంకా వెనుకబడే వున్నది. అవసరాలకు తగినట్లుగా ఉపాధి అవకాశాలు విస్తరించలేదు. తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాలలో దామాషా ప్రకారం చూస్తే మొత్తం పంటభూమిలో సేద్యపు వనరులున్న భూమి తక్కువగా వున్నది. విద్యాపరంగా వెనుకబడిన మండలాల్లో ఎక్కువ భాగం తెలంగాణా, ఉత్తరాంధ్రలో వున్నాయి. తెలంగాణా ప్రాంతం అభివృద్ధికి నోచుకోక పోవటం వల్ల ఇబ్బంది పడుతున్న వారిలో అత్యధికంగా గిరిజనులు, దళితులు, చేతివృత్తిదారులు, మైనారిటీలు వున్నారు.

- 8) వెనుకబాటుతనం వల్ల కలిగే సమస్యల పరిష్కారానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన ఎంతమాత్రం మార్గం కాదు. రాష్ట్రాన్ని విభజించాలంటూ అనేకులు చేసే వాదనలు శాస్త్రీయమైన హేతుబద్ధ ప్రాతిపదికపై ఆధారపడినవి కావు. ప్రత్యేక రాష్ట్రం, అభివృద్ధికి సాకారం కాగలదని భావించటం అంటే అది తప్పుదోవ పట్టించడమే కాగలదు. అభివృద్ధి లేమి, సామాజికార్థిక వెనుకబాటుతనం వల్ల కలిగే సమస్యల పరిష్కారానికి నిర్దిష్ట చర్యలు చేపట్టాలి.
- ఎ) తెలంగాణాతో సహా ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని వెనుకబడిన ప్రాంతాల అవసరాలను తీర్చే సేద్యపు నీటి పథకాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.
- బి) ప్యూడల్ శక్తుల పెత్తనాన్ని బద్దలు కొట్టేందుకు తెలంగాణా ప్రాంతానికి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యతనిస్తూ సమగ్ర భూ పంపిణీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలి.
- సి) రాష్ట్రమంతటా గుర్తించిన వెనుకబడిన మండలాల్లో విద్యా సౌకర్యాలను పెంచటానికి గాను సత్వర కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలి.
- డి) రాష్ట్ర సగటుతో పోల్చినపుడు ఆరోగ్య సూచికలు తక్కువగా వున్న ప్రాంతాలకు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యతను ఇవ్వాలి.
- ఇ) దళిత, గిరిజన, మైనారిటీ, చేతివృత్తిదారుల ఆర్థిక సామాజిక స్థాయిని మెరుగు పరచటానికి గాను ప్రత్యేక చర్యలను చేపట్టాలి. దళితులు, గిరిజనులు, మైనారిటీలు

ఎక్కువగా వున్న ప్రాంతాలలో అభివృద్ధి తక్కువగా వున్నది. తెలంగాణ ప్రాంతానికి సంబంధించి ఇది మరింత నిజం. ప్రాంతాలు, ఉపప్రాంతాల మధ్య అభివృద్ధి వ్యత్యాసాలను అధిగమించడానికి ఈ బలహీన పర్గాల అభివృద్ధి అవసరం.

ఎఫ్) వివిధ ప్రాంతాలలోనూ, ఉప ప్రాంతాలలోనూ, జిల్లాల్లో, మండలాల్లో నెలకొన్న అసమాన అభివృద్ధిని సమగ్రంగా అధ్యయనం చేయవలసిన అవసరం వున్నది. ప్రతి మండలానికి ఒక అభివృద్ధి సూచీని తయారు చేయాలి. దీని ప్రాతిపదికపై సమగ్ర ప్రణాళికలను రూపొందించాలి.

జి) 610 జీఓను గట్టిగా అమలు చేయాలి. గత తప్పిదాలను సరిదిద్దాలి. రాజ్యాంగ సవరణ చేయాలి. రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వుల ప్రకారం హైదరాబాద్ లో పోలీసు విభాగానికి ఇచ్చిన మినహాయింపును రద్దు చేయాలి.

హెచ్) వెనుకబడిన మండలాల అభివృద్ధి కోసం ప్రతి బడ్జెట్ లోనూ ప్రత్యేక నిధిని కేటాయించాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఉద్దేశించిన ప్రత్యేక పథకాల అమలును పర్యవేక్షించేటందుకై ప్రత్యేకమైన యంత్రాంగాన్ని రూపొందించాలి.

ఐ) పరిశ్రమల్లోను, సంస్థల్లోను అర్జులైన వ్యక్తులు లభించినపుడు బయట వారిని తీసుకురాకుండా స్థానికులనే రిక్రూట్ చేసుకోవాలి.

జె) వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు పెట్టుబడులు ఆకర్షించేందుకై ప్రభుత్వం ప్రత్యేక ప్రోత్సాహకాలను ఇవ్వాలి.

ఈ అంశాలన్నిటినీ జాగరూకతతో పరిశీలించవలసిందిగా మేము కమిషన్ ను కోరుతున్నాము. గమనంలో ఉంచు కోవలసిన అంశం ఒకటున్నది. అదేమంటే, భాషా ప్రాతిపదికపై మొట్టమొదటిగా ఏర్పడిన పెద్ద రాష్ట్రమైన ఆంధ్రప్రదేశ్ ను విభజించినట్లయితే, ప్రస్తుతం ఉనికిలో వున్న భాషా రాష్ట్రాలను విభజించి కొత్త రాష్ట్రాలను ఏర్పాటు చేయాలన్న డిమాండ్లు పెద్దఎత్తున వెల్లువెత్తుతాయి. ప్రాంతీయ అసమానతలకూ, వెనుకబాటుతనానికీ, అభివృద్ధి లేమికి మూల కారణాన్ని పట్టించుకోకుండా కొత్త రాష్ట్రాల కోసం డిమాండు చేయటమంటే అది పక్కదారి పట్టించటమేకాక విభేదాలను మరింతగా పెంచి దేశ ప్రజల సమైక్యతను బలహీనపరచటమే కాగలదు.

(2010 ఏప్రిల్ 13న శ్రీకృష్ణ కమిషన్ ను కామ్రేడ్ పి.మధు, వి.శ్రీనివాసరావు, ఎస్.వీరయ్యలతో కూడిన సిపిఐ(యం) రాష్ట్ర ప్రతినిధిబృందం ఢిల్లీలో కలసి నివేదిక అందజేసింది.)

2010 ఏప్రిల్ 23న సిపిఐ(ఎం) రాష్ట్రకమిటీ

శ్రీకృష్ణకమిటీకి సమర్పించిన అదనపు నివేదిక

రాష్ట్రం సమైక్యంగా వుండాలని మా పార్టీ భావిస్తున్నది. ఈ విషయాన్ని మేం 13.4.2010న సమర్పించిన నివేదికలో పేర్కొన్నాం. ఏ సూత్రాల మీద ఆధారపడి రాష్ట్ర సమైక్యతను సమర్థిస్తున్నామో వివరించాము.

ప్రస్తుత మా వైఖరికి రాష్ట్రంలో పరిస్థితి మాత్రమే కాకుండా జాతీయ స్థాయిలో మా పార్టీ విధానం కూడా ప్రాతిపదికగా వుంది. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల సమైక్యతను కొనసాగించాలన్నది జాతీయ స్థాయిలో మా పార్టీ వైఖరి.

ఈ నివేదికలో మా అభిప్రాయానికి మద్దతుగా మరి కొన్ని విషయాలను, వివరాలను పేర్కొంటున్నాం.

1. రాష్ట్రంలో తెలంగాణా ప్రాంతం వెనుకబడింది. అంతేకాక ఉత్తరాంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాంతాలు కూడా వెనుకబడ్డాయి. అసమానతలు రాష్ట్రంలోని ప్రాంతాల మధ్యే కాకుండా, ఒక ప్రాంతంలోని వివిధ జిల్లాల మధ్య, జిల్లాలోని వివిధ మండలాల మధ్య, కూడా వున్నాయి. దేశస్థాయిలో రాష్ట్రాల మధ్య కూడా అసమానతలు వున్నాయి. మండలంలోని గ్రామాల అభివృద్ధి కూడా ఒకే స్థాయిలో లేదు. అసమానతలు ప్రాంతాల మధ్యే కాకుండా ప్రజలలోని వివిధ తరగతుల, వర్గాల మధ్య వున్నాయి. ఈ విషయాన్నే ప్లానింగ్ కమిషన్ తాజాగా తన నివేదికలో పేర్కొన్నది.

అందువలన తెలంగాణా ప్రాంత వెనుకబాటుతనం గురించి ఒంటరిగా ఆలోచించలేము. మన రాష్ట్రానికి వెనుకబాటుతనంఒక ప్రత్యేకతగా భావించలేము. అన్ని రాష్ట్రాలలో అసమానతల సమస్య వున్నది.

2. రాష్ట్రంలోని అసమానతలను 3 ప్రాంతాల ప్రాతిపదికగా అధ్యయనం చేస్తే చాలా విషయాలు మరుగున పడిపోతాయి. ప్రాంతీయ అసమానతలను కొంతమేరకైనా శాస్త్రీయంగా అర్థం చేసుకోవాలంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తర్వాత ఈనాటి వరకు వచ్చిన మార్పులను పరిగణనలోకి తీసుకుని, రాష్ట్రాన్ని ఆరు భాగాలు చేసి అధ్యయనం చెయ్యాలి వుంటుంది. అవి హైదరాబాదు, ఉత్తరతెలంగాణా, దక్షిణ తెలంగాణా, రాయలసీమ, దక్షిణకోస్తా, ఉత్తరాంధ్ర. అంతేగాక ఒక్కో ప్రాంతంలో జిల్లాల మధ్య, జిల్లాలో మండలాల మధ్య కూడా తీవ్రమైన వ్యత్యాసాలున్నందువలన మండల స్థాయి వరకు అధ్యయనం చెయ్యడం అన్నింటి కన్నా మంచి పద్ధతి. కర్నాటక ప్రభుత్వం తాలూకా ప్రాతిపదికపై అధ్యయన నివేదికను తయారు చేసింది. గుజరాత్ కూడా

అలాగే చేసింది. బెంగాల్ అధ్యయనం గ్రామ స్థాయిలో పరిశీలించి 4612 గ్రామాలను వెనకబడిన గ్రామాలుగా గుర్తించింది.

3. వివిధ ప్రాంతాల మధ్య అసమానతలకు అనేక కారణాలున్నాయి. చారిత్రక, వ్యవస్థాగత, సామాజిక, జనాభా సంబంధిత, భౌగోళిక, విధానపర అంశాలు వివిధ మోతాదుల్లో అసమానతలకు కారణం.

ఎ) తెలంగాణ ప్రాంతం నైజాం నవాబు పరిపాలన క్రింద వున్నది. పూర్వదల్ వ్యవస్థ లోతుగా పాతుకొని వున్నది. విద్యా సౌకర్యాలు ముఖ్యంగా మాతృబాషలో విద్య చాల పరిమితంగా వున్నాయి. వెట్టిచాకిరీ క్రింద, పూర్వదల్ ప్రభువుల నిరంకుశత్వం క్రింద ప్రజలు నలిగిపోయారు. రవాణా సౌకర్యాలు పరిమితం.

బి) కోస్తా, రాయలసీమలు బ్రిటిష్ పాలన క్రింద వుండేవి. మాతృభాషలోను, ఇంగ్లీష్ లోను విద్య వ్యాపించింది. రైస్టర్ల పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడింది. తన ఆర్థిక అవసరాల కోసం నీటిపారుదల సౌకర్యాలను, రవాణా సౌకర్యాలను అభివృద్ధి చేసుకున్నది. ఇందువలన రెండు ప్రాంతాలు విలీనమైనపుడు ఈ వ్యత్యాసాలు తీవ్రంగా వున్నాయి. సమైక్య రాష్ట్రంలో అంతరం తగ్గినప్పటికీ కొన్ని విషయాల్లో ఇంకా వ్యత్యాసం, అంతరం కొనసాగుతున్నది.

సి) తెలంగాణ, రాయలసీమల్లో ఇప్పటికీ పూర్వదల్ వ్యవసాయ సంబంధాలు, పూర్వదల్ పెత్తనం బలంగా కొనసాగుతున్నది. గ్రామాల్లో దొరల పట్టు, ఫ్యాక్షనిస్టుల ప్రభావం బలంగా వున్నది. ప్రజాస్వామిక వాతావరణంలో అభివృద్ధి చెందడానికి స్వేచ్ఛగా అవకాశాలను వినియోగించుకోవడానికి ఇది అటంకంగా వున్నది. ఉత్తరాంధ్రలో కూడా ఎక్కువ భాగం జమిందార్ల పాలనలోనే కొనసాగింది. 2003లో ప్రపంచబ్యాంకు రూపొందించిన నివేదిక ' అన్ లాకింగ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రోత్ ఆపరట్యూనిటీస్: ఏన్ అజెండా టు అచీవ్ విజన్ 2020' టార్జెట్స్ లో ఈ విషయం నొక్కి చెప్పబడింది.

డి) ఉత్తరాంధ్ర, దక్షిణ తెలంగాణలలో విశాఖపట్టణం, హైద్రాబాద్ లాంటి పెద్ద నగరాలు వున్నా చుట్టూ వున్న గ్రామీణ ప్రాంతాలు బాగా వెనకబడి వున్నాయి. రాష్ట్రంలో హైద్రాబాద్, విశాఖపట్టణం పెద్ద నగరాలు. ఇవి ఎంత అభివృద్ధి చెందాయో వీటి చుట్టప్రక్కల వున్న గ్రామీణ ప్రాంతాలు అంత వెనకబడి వున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వున్న ధనిక తరగతి పట్టణాల్లో నివాసముంటూ విద్య, వైద్య అవసరాలను తీర్చుకుంటున్నారు. గ్రామ సీమల్లో పేదలే మిగిలిపోవడంతో ప్రభుత్వ సదుపాయాలు మెరుగ్గా వుండటానికి ఒత్తిడి చేసేవారు లేకుండా పోతున్నారు. అందువల్ల ఆ ప్రాంతాలు వెనుకబడే వుంటున్నాయి.

ఇ) ఇతర జిల్లాల గ్రామీణ ప్రాంతాలతో పోల్చుకుంటే ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాల్లో జనాభా సాంద్రత ఎక్కువ. వ్యవసాయంలో చిన్నసన్నకారు కమతాలు గణనీయం. పెట్టుబడులు పెట్టి వ్యవసాయం లాభదాయకంగా చేయగలిగే పరిస్థితి వారికి లేదు. అందుకే వ్యవసాయంలో ఉత్పాదకత తక్కువ. వర్షపాతం రాష్ట్రసగటు కన్నా ఎక్కువగా వున్నా, జలవనరుల వినియోగంలో బలహీనత. ఉచిత విద్యుత్ వున్నా ఈ జిల్లాల్లో బోర్ల

సంఖ్య చాలా తక్కువగా వుంది. మంచి వర్షపాతం వుండీ ఒక ప్రాంతం వెనుకబాటుతనానికి ఇది ఉదాహరణ.

ఎఫ్) ఉత్తరాంధ్రలో, తెలంగాణ ప్రాంతంలో గిరిజనులు సాంద్రంగా వుండే ప్రాంతాలు ఎక్కువ. పెద్దూళ్లు ఏరియా వున్న 108 మండలాల్లో 22 మండలాలు ఉత్తరాంధ్రలో, 77 మండలాలు తెలంగాణ ప్రాంతంలో వున్నాయి. దీంతో పాటు మైదాన ప్రాంత గిరిజనులు(బంజారాలు) అత్యధిక భాగం తెలంగాణ ప్రాంతంలో వున్నారు. విద్య, వైద్య, ఆర్థిక రంగాలన్నింటిలోనూ ఈ తరగతులు మిగతావారికన్నా వెనుకబడి వున్నాయి. ఈ తరగతుల వెనుకబాటు ఆయా ప్రాంతాల వెనుకబాటుతనంపై ప్రభావం చూపుతున్నాయి.

జి) 2001లో గిరిజన జనాభాలో అక్షరాస్యత 37.04 శాతం. రాష్ట్రం మొత్తం జనాభాలో సగటు స్థాయి 60.47 శాతం. గిరిజన అక్షరాస్యతలో తెలంగాణలో వున్న 10 జిల్లాల్లో 7 జిల్లాలు రాష్ట్ర సగటు స్థాయికన్నా దిగువనే వున్నాయి. పెద్దూళ్లు కులాల అక్షరాస్యత 53.52 శాతం. రాష్ట్ర సగటు 60.47 శాతం. హైద్రాబాద్ మినహా తెలంగాణా అన్ని జిల్లాల్లోను పెద్దూళ్లు కులాల అక్షరాస్యత రేటు తక్కువగానే వున్నది.

హెచ్) మైనార్టీలు ముఖ్యంగా ముస్లిం మైనార్టీల జనాభా తెలంగాణ నాలుగు జిల్లాల్లోను, రాయలసీమలో మూడు జిల్లాల్లోను కేంద్రీకరించి వున్నారు. అభివృద్ధిలో ఈ తరగతి వెనుకబడి వుండటం కూడా తెలంగాణ, రాయలసీమ వెనుకబాటుకు ఒక ముఖ్యమైన అంశం.

బి) హైద్రాబాద్ సంస్థానంలో మతోన్మాద శక్తులు బలంగాను, చురుగ్గాను వుండేవి. వివిధ మతాలకు చెందిన ప్రజల పట్ల విభిన్నమైన విధానాలను అనుసరించిన అప్పటి పాలకుల వైఖరే ఇలాంటి శక్తులకు ఊతాన్నిచ్చింది. సాధారణ ప్రజల ప్రాణాలను ప్రమాదంలో పడవేసి, అభివృద్ధిని అడ్డుకొనే రీతిలో మత కొట్లాటలు తరచుగా జరిగాయి. సమైక్య రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత ప్రభుత్వం ఈ మతోన్మాద శక్తులను చాలా వరకు నిరోధించగలిగింది. మత కొట్లాటలు సంభవించినా, వాటిని కొద్ది కాలంలోనే అదుపు చేయగలిగింది. విభజించబడిన రాష్ట్రం మతోన్మాద శక్తులను ఎదుర్కోవడంలో ఖచ్చితంగా బలహీనంగానే వుంటుంది. మతోన్మాద శక్తులు బలపడేందుకు అవకాశం ఏర్పడుతుంది.

జె) బ్రిటిష్ పరిపాలన సాగిన సీమాంధ్ర ప్రాంతాల్లో డబ్బు మీద ఆధారపడిన ఆర్థిక వ్యవస్థ, వ్యాపార లావాదేవీలు ముందుగా వెళ్ళానుకున్నాయి. పెట్టుబడిదారీ సంబంధాలు బలపడ్డాయి. సరళీకరణ యుగం మొదలైన తర్వాత మార్కెట్ శక్తులపై ఆధారపడిన ఆర్థిక విధానాలు ఆచరణలోకి వచ్చాయి. దీంతో అన్ని రంగాల్లోనూ ప్రయవేలు శక్తులు బలడ్డాయి. ప్రత్యేకించి పూర్వ ప్రభావం ఉన్న తెలంగాణ, రాయలసీమ ప్రాంతాలు ఈ అవకాశాలు వినియోగించు కోవడంలో వెనుకబడ్డాయి.

కె) వర్షపాతం అతితక్కువగా వుండే మండలాలు దక్షిణ తెలంగాణలో, రాయలసీమ జిల్లాల్లో ఎక్కువగా వున్నాయి. ఈ ప్రాంతాల్లో ఎక్కువభాగం ఎత్తైన పీఠభూమి కూడా.

అందువలన సాగు, త్రాగునీరు అవసరాల కోసం గొట్టపుబావుల మీద, ఎత్తిపోతల పథకాలమీద ఆధారపడాల్సి వున్నది. దీని మూలంగా రైతాంగానికి ఖర్చు ఎక్కువ, ప్రభుత్వానికి సబ్సిడీ భారం ఎక్కువ అవుతాయి. ఈ ప్రాంతాలలో సేద్యపునీటి సదుపాయాలు అభివృద్ధి చేయడానికి అవసరమైన భారీ పెట్టుబడులను సమైక్య రాష్ట్రం మాత్రమే సమీకరించగలదు.

ఎల్) హైదరాబాదు రాష్ట్రాన్ని రద్దు చేసి కర్నాటకలో కలిపిన మూడు జిల్లాలు, మహారాష్ట్రలో కలిపిన మూడు జిల్లాలు కన్నా తెలంగాణ జిల్లాలు సాపేక్షంగా మెరుగైన అభివృద్ధిని సాధించాయి.

4. 1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడింది. ఈ 54 సంవత్సరాలలో రాష్ట్రం అన్ని రంగాలలో ఒక మేరకు అభివృద్ధి చెందింది. వివిధ ప్రాంతాల అభివృద్ధిస్థాయిలో కూడా అనేక మార్పులు వచ్చాయి. 1956-57 నాటి పరిస్థితికి, నేటి పరిస్థితిని పోల్చి చూస్తే తెలంగాణ ప్రాంతంలో అభివృద్ధి వేగం మిగతా ప్రాంతాల కన్నా హెచ్చుగా వుందన్న విషయం స్పష్టమవుతుంది. మొత్తం మీద మూడు ప్రాంతాల మధ్య అంతరాలు తగ్గుతున్నప్పటికీ, అసమానతలు ఇంకా కొనసాగుతున్నాయి.

ఎ) నీటిపారుదల: సాగునీటి పారుదల అభివృద్ధి శాతం (1956-2008) కోస్తాలో 0.93 వుంటే, రాయలసీమలో 0.71 వుంటే తెలంగాణలో 1.96 శాతం వున్నది.

బి) విద్యుత్ వినియోగం: విద్యుత్ వినియోగంలో పెరుగుదల తెలంగాణలో ఎక్కువ. 1971-2008 మధ్యలో కోస్తాలో 43 నుండి 42%నికి, రాయలసీమలో 21 నుండి 14%నికి వడిపోతే తెలంగాణలో 35 నుండి 43%నికి పెరిగింది.

సి) వ్యవసాయ విద్యుత్ ఖర్చులో వివిధ ప్రాంతాల వాటాలను పరిశీలిస్తే తెలంగాణ వాటా ఈ కాలంలో వేగంగా పెరిగింది. కోస్తాలో 36 నుండి 19%నికి, రాయలసీమలో 31 నుండి 23%నికి పడిపోతే తెలంగాణలో 31 నుండి 57%నికి పెరిగింది.

డి) వ్యవసాయ విద్యుత్ సబ్సిడీ క్రింద కోస్తా ప్రాంతంలో 963 కోట్లు, రాయలసీమలో 1296 కోట్లు తెలంగాణలో 3362 కోట్లు ఖర్చయింది.

ఇ) అక్షరాస్యతలో తెలంగాణ 1956లో ఇతర ప్రాంతాల కన్నా బాగా వెనకబడి వుంది. ఈ కాలంలో అక్షరాస్యత పెరుగుదల వేగం తెలంగాణలో మిగతా ప్రాంతాల కన్నా కొద్దిగా ఎక్కువగా వున్నది. అయినా రాష్ట్ర సగటు కన్నా ఇప్పటికీ తెలంగాణ ప్రాంతం వెనకబడి వున్నది. 1951-2001 మధ్య కాలంలో కోస్తాలో 11% నుండి 62%నికి, రాయలసీమలో 12% నుండి 60%నికి తెలంగాణలో 7% నుండి 57%నికి అక్షరాస్యత పెరిగింది.

ఎఫ్) ప్రభుత్వ విద్యాసంస్థల పెరుగుదల రేటు మిగతా ప్రాంతాల కన్నా తెలంగాణలో ఎక్కువ. 1956-57, 2008-09 గణాంకాలను పరిశీలిస్తే ప్రాథమిక పాఠశాలలు 26 శాతం నుండి 39%నికి, ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలలు 62% నుండి 42%నికి, ఉన్నత పాఠశాలలు 14 నుండి 54% నికి, కళాశాలలు 30 నుండి 45%నికి చేరు కున్నాయి. తెలంగాణ ప్రాంత జనాభా నిష్పత్తికి తగినట్లుగానే ఈ పెరుగుదల వున్నది.

బి) ప్రొఫెషనల్ కళాశాలలు: 35% పాలిటెక్నిక్‌లు, 57% ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు, 55% బి-ఫార్మసీ కళాశాలలు తెలంగాణాలో వున్నాయి.

హెచ్) మెడికల్ కాలేజీలు కోస్తాలో 20, తెలంగాణాలో 22, రాయలసీమలో 8 వున్నాయి. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు కోస్తాలో 240, తెలంగాణాలో 322, రాయలసీమలో 95 వున్నాయి.

బి) ఆరోగ్య సదుపాయాలు: మొత్తం ఆరోగ్య సదుపాయాలలో 40% తెలంగాణాలో వున్నాయి. లక్ష జనాభాకు వున్న ఆస్పత్రులు, డాక్టర్లు, పడకల సంఖ్యలో వచ్చిన పెరుగుదల తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎక్కువగా వున్నది.

జె) కమ్యూనికేషన్ సౌకర్యాలు: 36% పోస్టాఫీసులు, 42% టెలిఫోన్ ఎక్స్‌చేంజీలు, 40% టెలిఫోన్‌లు, 46% టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసులు తెలంగాణాలో వున్నాయి. పెరుగుదల వేగం తెలంగాణా ప్రాంతంలోనే ఎక్కువగానే వున్నది.

కె) రాష్ట్రంలోని మొత్తం రోడ్డు పొడవులో తెలంగాణాలో 1956-57లో 23% వుంటే 2008-09 నాటికి 42% వున్నది. పెరుగుదల శాతం ఇతర ప్రాంతాల కన్నా ఎక్కువ.

ఎల్) తలసరి ఆదాయం పెరుగుదల రేటు (1995-2007 మధ్య) 10 తెలంగాణా జిల్లాల్లో ఎనిమిదింటో, 9 కోస్తా జిల్లాల్లో మూడింటో, నాలుగు రాయలసీమ జిల్లాల్లో ఒక దానిలో రాష్ట్ర పెరుగుదల వేగం కన్నా ఎక్కువున్నది.

ఎమ్) పరిశ్రమలలో తెలంగాణా ప్రాంతంలో 91.1% ఉపాధి, 54.7% నికర ఉత్పత్తి వున్నది.

5. రాష్ట్రం విభజన జరిగితే వివిధ ప్రాంతాలకు ప్రత్యేకంగా తెలంగాణాకు జరిగే లాభాలకన్నా నష్టాలెక్కువ. ఇటీవల అంతర్జాతీయ, జాతీయ అనుభవాలను దృష్టిలో తీసుకున్నప్పుడు సముద్రతీరం, పెద్దపట్టణాలు కలిగిన ప్రాంతాలు అభివృద్ధిలో బాగా ముందంజలో వున్నాయని తెలుస్తున్నది. ప్రస్తుత ప్రపంచీకరణ యుగంలో ఇది మరింత వాస్తవం. తెలంగాణ విడిపోయినట్లయితే అన్ని వైపులా భూమిచేత ఆవరించబడిన రాష్ట్రం అయి, ఈ అవకాశాన్ని కోల్పోతుంది.

రాష్ట్రం విడిపోతే నీటి సమస్యల పరిష్కారం ఇంకా జటిలం అవుతుంది. వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు నీటిని మళ్లించడం సమైక్య రాష్ట్రంలో సాఫేక్షంగా తేలిక అవుతుంది. తెలంగాణ ప్రాంతం పీఠభూమి కావడం వల్ల అక్కడ అధికంగా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్, భూగర్భ జలాల వినియోగం అవసరం అవుతుంది. దీనికి అవసరమైన అదనపు ఖర్చు, పెట్టుబడులు, అదనపు విద్యుత్తు సమైక్య రాష్ట్రంలోనే సమకూర్చుకోవడం తేలిక అవుతుంది.

పైన పేర్కొన్న ప్రత్యేక పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రత్యేక విధానాలు, పథకాల ద్వారా ఆయా ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయాల్సి వుంటుంది. అందుకోసం అదనపు నిధులను ఖర్చు చేయాల్సి వుంటుంది. ఈ పని ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో అయితేనే సులువుగా సాధించవచ్చు.

6. రాష్ట్ర విభజనను కోరుకునే వారు ముందుకు తెస్తున్న వాదనలు అత్యధిక భాగం హేతుబద్ధంగా లేవు. వారు ముందుకు తెస్తున్న కొన్ని వాదనలు, వాటిపై మా అభిప్రాయాలను క్రింద ఇస్తున్నాం.

ఎ) వెనుకబడిన ప్రాంతం ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పడితే అభివృద్ధి చెందుతుంది:

అభివృద్ధికి అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు అవసరమైన భారీ పెట్టుబడులను సమకూర్చుకోవడం కష్టమై అభివృద్ధి కుంటుపడుతుంది.

బి) చిన్న రాష్ట్రాలైతే పరిపాలన సౌలభ్యంగా వుంటుంది:

ఆధునిక ప్రచార, ప్రసార రవాణా సౌకర్యాలు విస్తృతంగా పెరిగిన నేడు విస్తీర్ణం పెద్దదైనంత మాత్రాన పరిపాలన కష్టమేమీ కాదు. 73-74 రాజ్యాంగ సవరణ స్ఫూర్తితో నిజమైన అధికార వికేంద్రీకరణ జరిగితే రాష్ట్రం సైజుతో నిమిత్తం లేకుండా పరిపాలన ప్రజల వద్దకు చేరుతుంది.

సి) ముఖ్యమంత్రి వెనకబడిన ప్రాంతం నుండి వస్తే ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధి అవుతుంది:

తెలంగాణా రాష్ట్రం ఏర్పడితే తెలంగాణా వాస్తవ్యుడే ముఖ్యమంత్రి అయి రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేస్తారు. ఇదే నిజమైతే రాయలసీమ ఎంతో అభివృద్ధి చెంది వుండాల్సింది. మొత్తం 13 మంది ముఖ్యమంత్రులలో ఐదుగురు రాయలసీమ నుండి వచ్చారు. మొత్తం 54 సంవత్సరాలలో 30 సంవత్సరాల పరిపాలన చేశారు. అయినా రాయలసీమ వెనకబడి వుంది.

డి) తెలంగాణ, సీమాంధ్ర భాషలు వేర్వేరు:

ఇది హాస్యాస్పద వాదన. మాండలికాలు వేరయినందున, వివిధ ప్రాంతాలలో ప్రభావాలు వేరయినంత మాత్రాన రెండు ప్రాంతాల భాషలను వేర్వేరుగా చెప్పడం భాషా శాస్త్ర విరుద్ధం, వితండవాదం.

ఇ) రెండు ప్రాంతాల సంస్కృతులు వేర్వేరు:

సాంస్కృతికంగా దేశం మొత్తం మీద కొన్ని ఉమ్మడి అంశాలు వున్నాయి. అలాగే ప్రతి రాష్ట్రానికి కొన్ని ప్రత్యేకమైన అంశాలు కూడా వున్నాయి. పండగలు, అలవాట్లు తదితర విషయాలలో వివిధ ప్రాంతాలలో, జిల్లాల్లో గ్రామాలలో అలాగే సామాజిక తరగతులలో మతాల అనుయాయులలో కొన్ని ప్రత్యేక అంశాలు కూడా వున్నాయి. కాని ఈ ప్రత్యేక అంశాలను ఏకపక్షంగా నొక్కి చెప్పి సంస్కృతులు వేర్వేరుని చెప్పడం సరికాదు. అలా అయితే ప్రాంతానికొక సంస్కృతి కాకుండా ఊరూరికి, ఒక్కో కులానికి ఒక సంస్కృతిగా పేర్కొనాల్సి వస్తుంది. ఈ ప్రాతిపదికన వందల రాష్ట్రాలు ఏర్పాటు చేయాల్సి వస్తుంది.

ఎఫ్) ప్రజల మనోభావాలను బట్టి నిర్ణయాలు జరగాలి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలన్న భావం బలంగా వున్నందున రాష్ట్రాన్ని విభజన చెయ్యాలి. నిర్ణయాలు చేసేటప్పుడు మనోభావాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి:

అటువంటి భావాలు ఎందుకు ఏర్పడ్డాయో అర్థం చేసుకోవాలి. కాని నిర్ణయాలు వాటిపై ఆధారపడి తీసుకోరాదు. సమగ్రంగా అన్ని అంశాలను శాస్త్రీయంగా పరిశీలించి నిర్ణయానికి రావాలి. ప్రజల మనోభావాలను కొలవడం కూడా సంక్లిష్టమైన సమస్యే. వివిధ సామాజిక తరగతులు, వర్గాలు ఒకే మనోభావంతో,

ఒకే తీవ్రతతో వున్నారని చెప్పలేం. మీడియాలో వ్యక్తమయ్యేదే, నోరు కల్గిన తరగతులు వ్యక్తం చేసేదే ప్రజాభిప్రాయంగా చెప్పలేం. సీమాంధ్ర ప్రాంతంలో ప్రజల మనోభావం సమైక్య రాష్ట్రానికి అనుకూలంగా వుండంటున్నారు. 1971లో ప్రత్యేక రాష్ట్రానికి అనుకూలంగా వున్న మనోభావాలు ఇప్పుడు సమైక్యరాష్ట్రానికి అనుకూలంగా మారాయి. ఇలా ఎందుకు మారాయన్నది ఒక విషయమైతే మనోభావాలు ఎట్లప్పుడూ స్థిరంగా వుంటాయని అనుకోవడం కూడా పొరపాటనేది ఇంకొక విషయం. తెలంగాణాలో వ్యక్తమవుతున్న వేర్పాటు అనుకూలత, సీమాంధ్రలో వ్యక్తమవుతున్న సమైక్య అనుకూలత - ఈ రెండు విరుద్ధ మనోభావాలపై ఆధారపడి నిర్ణయాలు తీసుకోలేం.

జి) తెలంగాణా వెనుకబాటుతనానికి కోస్తావారి దోపిడీ కారణం:

ఈ వాదన రెచ్చగొట్టడానికి తోడ్పడేది తప్ప సమస్యను అర్థం చేసుకోవడానికి పనికొచ్చేది కాదు. పొట్టకూటి కోసం హైదరాబాదు వచ్చిన వారిని, తెలంగాణా జిల్లాలలో పనిచేసే కోస్తా వ్యక్తులను దోపిడీదార్లుగా ముద్ర వెయ్యడం తప్ప. తెలుగు ప్రజలు, తెలంగాణా నుండి కూడా ఇతర రాష్ట్రాలలో, దేశాలలో లక్షల్లోనే పనిచేస్తున్నారు. వారందరినీ దోపిడీదార్లుగా ఆ దేశాల్లో, రాష్ట్రాల్లో ముద్ర వెయ్యరా! పరిశ్రమలు, వ్యాపారాలు, రియల్ ఎస్టేటు, విద్య, వైద్య తదితర రంగాలలో హైదరాబాద్, తదితర ప్రాంతాలలో పెట్టుబడి పెట్టిన కోస్తా వ్యక్తులు దోపిడీదారులా? ఇవే పనులు, ఇతర రాష్ట్రాల నుండి, దేశాల నుండి వచ్చినవారు, తెలుగేతరులు, తెలంగాణావారు జేస్తే దోపిడీ కాదు. కోస్తా వ్యక్తులు జేస్తే దోపిడీయా? దేశ విదేశాల నుండి వచ్చి పెట్టుబడులు పెట్టాలని ఆహ్వానిస్తూ రెడ్ కార్పొరేటు వేసి, స్వరాష్ట్రంలో పెట్టుబడి పెట్టే కోస్తా వారిని దోపిడీదార్లుగా ముద్ర వెయ్యడం ఏమిటి? దీని ప్రాతిపదికన రాష్ట్రాన్ని విడగొట్టడం సరికాదు.

హెచ్.) ఒప్పందాలు సక్రమంగా అమలు జరగలేదు:

ఒప్పందాలలోని అనేక విషయాలు సక్రమంగా అమలు జరగకపోవడం వాస్తవం. దీనికి కాంగ్రెసు పార్టీది, ప్రభుత్వాలది ప్రధాన బాధ్యత. 1956 నాడు ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న రెండు పక్షాల వారు కాంగ్రెస్ నాయకులే.

గత ఒప్పందాలు తెలంగాణా ప్రాంతం మౌలిక సమస్యలను పరిష్కరించి వెనకబాటుతనాన్ని అధిగమించేందుకు తోడ్పడేవని అనుకోవడం అత్యాసే.

ఐ) ఆంధ్రప్రదేశ్ ను బలవంతంగా రుద్దారు:

ప్రజాభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా తెలంగాణా ఆంధ్రప్రాంతాలను బలవంతంగా విలీనం చేశారనేది అవాస్తవం. తెలంగాణా ప్రాంతంలో తెలుగు ప్రజలందరూ ఐక్యం కావాలన్న వాంఛ నైజాం వ్యతిరేక పోరాటం నుండి ఉద్భవించింది. వివిధ రూపాల్లో వ్యక్తమయ్యింది. సీమాంధ్ర ప్రాంతంలో స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో భాగంగా విశాలాంధ్ర వాంఛ పెరిగింది. వీటి యొక్క పర్యవసానమే ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటు. 1956లో హైదరాబాదు శాసనసభ, ఆంధ్రశాసనసభ రెండూ అత్యధిక మెజార్టీతో విలీనాన్ని ఆమోదించాయి.

విలీనాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ కొంతమంది ప్రముఖ కాంగ్రెస్ నాయకులు అభ్యంతరాలు లేవనెత్తినప్పటికీ హైదరాబాదు శాసనసభ విలీనం వైపుకే మొగ్గింది. అభ్యంతరాలను పరిష్కరించేందుకే కాంగ్రెస్ పెద్దల మధ్య వడంబడిక జరిగింది.

జె) ఫజలాల్ కమిషన్ వ్యతిరేకించినప్పటికీ రాష్ట్రం విలీనం చేయబడింది:

ఫజలాల్ కమిషన్ హైదరాబాదు రాష్ట్రాన్ని భాషా ప్రాతిపదికగా విభజించాలని చెప్పింది. కన్నడం, మహారాష్ట్ర ప్రాంతాలను ఆయా భాషా రాష్ట్రాలలో కలపాలని సూచించింది. తెలుగు ప్రాంతమైన తెలంగాణను 1961వరకు ఆగి అప్పటి రెండు రాష్ట్రాల శాసనసభలో ఆమోదిస్తే విలీనం చేయాలని సూచించింది. ఫజలాల్ కమిషన్ విలీనానికే వ్యతిరేకమని చెప్పడం సబబు కాదు. మిగతా భాషా ప్రాంతాలను వెంటనే కలిపి తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని కలపడానికి ఐదు సంవత్సరాలు వేచి వుండాలన్న సూచనే వివాదస్పదమైంది. రెండు శాసనసభలు తక్షణ విలీనానికి తీర్మానం చేసినందున ఈ వివాదం పరిష్కారం అయిపోయింది.

కె) ఒకే భాష మాట్లాడే ప్రజలు రెండు రాష్ట్రాలుగా వుంటే నష్టమేమిటి?

ఒకే రాష్ట్రంగా వున్న తెలుగు ప్రజలను రెండుగా ఎందుకు విభజన జేయాలి? అన్నది అసలు ప్రశ్న. ఈ సూటి ప్రశ్నకు సమాధానంగా చెప్పకుండా పై ప్రశ్నలు వెయ్యడం వితండవాదమే.

పారిశ్రామిక విప్లవ అనంతరం పెట్టుబడిదారీ ఆర్థిక వ్యవస్థ అభివృద్ధికి తోడ్పడే సాధనంగా జాతి రాజ్యాలు అవిచ్ఛిన్నమైపోయాయి. మన దేశానికి సంబంధించి భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలే జాతి ప్రాంతాలు. స్వాతంత్ర్యోద్యమం దానికి నాయకత్వం వహించిన కాంగ్రెస్ కూడా ప్రజల ఐక్యతకు, ఉద్యమ పురోగమనానికి సాధనంగా భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ప్రయోజనకరం అని భావించింది. ఈ డిమాండ్ సాధన కోసం కృషి చేశాయి. స్వాతంత్ర్యానంతరం అధికారానికి వచ్చిన కాంగ్రెస్ ఊగిసలాట ప్రదర్శించింది. కాంగ్రెస్ వాగ్దానాన్ని అమలు జేయించేందుకు ప్రజా వుద్యమాలు అవసరం అయ్యాయి. 1960 నాటికి భాష ప్రాతిపదికగా రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణం పూర్తయింది. ప్రజలను రాష్ట్రాలుగా ఏకం చేయడంలో భాష అన్నింటికన్నా అనుకూలమైన కొలబద్ధం. అందువలనే ఆ ప్రాతిపదిక మీద ఆధారపడి ఏర్పడిన రాష్ట్రాలను విభజన జెయ్యడం సరిగారు.

(2010, ఏప్రిల్ 23న హైదరాబాద్ లో శ్రీకృష్ణ కమిషన్ ను సిపిఐ(ఎం) ప్రతినిధి బృందం కలసి అదనపు నివేదికను అందించి, అభిప్రాయాన్ని తెలియజేసి, దాదాపు గంటన్నరసేపు చర్చించారు. ప్రతినిధి బృందంలో కామ్రేడ్స్ బి.వి రాఘవులు, సి. హెచ్. సీతారాములు, సారంపల్లి మల్లారెడ్డి, ఎం.ఎ గజూర్, వై.వెంకటేశ్వరరావు, ఎన్.వీరయ్య, ఎస్.పుణ్యవతి, జూలకంటి రంగారెడ్డి, ప్రొఫెసర్ ఎన్.వేణుగోపాలరావు వున్నారు.)

నిర్మాణాత్మక ఎజెండాతో, స్పష్టమైన ప్రతిపాదనలతో అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని నిర్వహించాలి

కేంద్ర హోంమంత్రి షిండేకు బి.వి.రాఘవులు లేఖ 2012, డిసెంబరు 15

శ్రీ సుశీల్ కుమార్ షిండే
కేంద్ర హోం శాఖ మంత్రి
భారత ప్రభుత్వం
నార్త్ బ్లాక్
న్యూఢిల్లీ
సర్,

డిసెంబరు 15, 2012

డిసెంబరు 28న అఖిల పక్ష సమావేశానికి హాజరు కావల్సిందిగా ఆహ్వానిస్తూ మీరు మాకు లేఖ పంపించారు. ఆ లేఖ పరిశీలించిన అనంతరం, మీకు ఈ సమస్య పరిష్కరించాలన్న ఉద్దేశం కానీ ఆత్రుత కానీ లేవని స్పష్టమైంది. మీరు ప్రదర్శిస్తున్న ఊగిసలాట ధోరణి వల్ల ఇప్పటికే రాష్ట్రానికి తీవ్రమైన హాని కలిగింది. ప్రజలు ఈ అనిశ్చిత పరిస్థితి తక్షణం అంతం కావాలని కోరుతున్నారు. కాని, మీరు మాత్రం మీ ఉగిసలాట ధోరణిని ఇంకా కొనసాగించదలచినట్లు కనబడుతోంది.

రిటైల్ ఎఫ్ డి ఐ పై లోక్ సభలో చర్చ సందర్భంగా ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా వోటు చేయబోమంటూ బెదిరించిన కొందరు సొంత పార్టీ ఎంపీలను బుజ్జగించడానికే ప్రస్తుత సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లుంది. అంతేగానీ చిత్తశుద్ధితో సమస్య పరిష్కరించడానికి మాత్రం కాదు.

మంత్రిత్వ శాఖకు మీరు కొత్త కాబట్టి సమస్య పట్ల మీరు అవగాహన పొందేందుకు మాత్రమే మీరు ఈ అఖిల పక్ష సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ఉండొచ్చని శ్రీ గులాం నదీ

అజాద్ చేసిన వ్యాఖ్య , ఈ సమావేశానికి కేంద్రం ఇస్తున్న విలువ ఏపాటిదో వెల్లడిస్తోంది. సమావేశానికి ఎంతమంది ప్రతినిధులను పంపించాలన్న నిర్ణయం రాజకీయపార్టీలకే వదిలేసిన తర్వాత, మీరు ఇప్పుడు వైఖరి మార్చుకుని ఇద్దరేసి ప్రతినిధులను పంపించాలంటూ పార్టీలను కోరారు. ఇంతకు ముందు సమావేశాలలో వలే ఒక పార్టీ రెండు పరస్పర వ్యతిరేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తం చేయవచ్చని మీరు ముందుగానే సూచనప్రాయంగా చెబుతున్నారని దీనిర్థం. ఈ సమస్య మీద సంప్రదింపులను పునః ప్రారంభించడం సమావేశపు ఉద్దేశమని ఈ లేఖలో రాయడం హాస్యాస్పదం. గత మూడేళ్లుగా సాగుతున్న చర్చలు, సంప్రదింపులు, కమిటీ సమావేశాలు సరిపోవా? సంప్రదింపుల పేరుతో పొద్దు బుచ్చాలని మీరు అనుకుంటున్నట్లు దీన్ని బట్టి స్పష్టమవుతోంది.

రాష్ట్రాన్ని రెండుగా విభజిస్తామని 2009 డిసెంబరు 9న డిక్లెర్ చేసి, అలాంటి ప్రతిపాదన లేదని 2009 డిసెంబరు 23న ప్రకటించి యూపీవీ ప్రభుత్వం రాష్ట్రాన్ని సంక్షోభంలోకి నెట్టివేసింది. పరిష్కార బాధ్యత తీసుకుని కూడా, గత మూడేళ్లుగా ఈ సమస్యను పరిష్కరించకుండా కేంద్రం బాధ్యతారహితంగా వ్యవహరిస్తోంది. రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు కాకుండా కాంగ్రెస్ పార్టీ స్వార్థ ప్రయోజనాలు దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రవర్తిస్తోంది.

కేంద్రం సాచివేత వల్ల రాష్ట్ర అభివృద్ధి స్తంభించిపోయింది. ప్రజల ఇక్కట్లు పట్టించుకునే నాథుడు కరువయ్యాడు. అధికార యంత్రాంగం చచ్చుబడింది. అవినీతి ఎంతగా పెరిగిపోయిందంటే లంచం లేకుండా చిన్నాచితకా పనులు సైతం కావడం లేదు. కరువులు తుపానుల ఫలితంగా రైతులు చచ్చిపోతున్నారు. ప్రజాస్వామ్యం ఖానీ అవుతోంది. రెండేళ్లుగా నిలిచిపోయిన స్థానిక ఎన్నికలను ఇప్పటికీ జరపడం లేదు. ప్రజల్లో ప్రాంతీయ ఉద్రేకాలను రెచ్చగొడుతున్నారు.

ఫ్యాక్షన్ పోరాటాలు, అవినీతి కుంభకోణాలతో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ప్రజల విశ్వాసం కోల్పోయింది. మైనారిటీలో పడిపోయి ఇప్పుడు దినదిన గండంగా నడుస్తోంది. ప్రస్తుత పరిస్థితి ఇలాగే కొనసాగితే, రాష్ట్రం అభివృద్ధి, ప్రజల సంక్షేమం కోలుకోలేనంతగా దెబ్బతింటాయి. ఇది రాష్ట్రం పట్ల కేంద్రం క్షమార్హం కాని నేరానికి పాల్పడుతున్నట్లే అవుతుంది.

గత మూడేళ్లుగా రాష్ట్రంలో అనిశ్చితి కొనసాగుతున్న కారణంగా, ప్రజలు కాంగ్రెస్ అధిష్టాన వర్గం, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఊగిసలాట ధోరణితో ప్రజలు విసుగెత్తిపోయారు. ఈ అనిశ్చిత పరిస్థితి నుంచి ఎంత త్వరగా వీలయితే అంత త్వరగా బయటపడాలని రాష్ట్ర

ప్రజలు కోరుకుంటున్నారు. ఈ విభజన/ సమైక్య సమస్యకు ఎంత త్వరగా వీలైతే అంత త్వరగా ముగింపు లభించాలని వారు కోరుకుంటున్నారు.

మీ లేఖలో ప్రతిపాదించి రీతిలో సమావేశం నిర్వహించేట్లయితే అది మీ టైముతో మా టైము కూడా వృధా అవుతుంది. కేంద్రం నిజంగా సమస్యను పరిష్కరించాలని తలచినట్లయితే, ఈ దిగువ పేర్కొన్న చర్యలు తప్పనిసరిగా తీసుకోవాలి:

1. టిఆర్ఎస్, బీజేపీ, సిపిఐలు ఇప్పటికే తాము ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం కోరుకుంటున్నట్లు ప్రకటించాయి. సిపిఐ(ఎం), ఎంఐఎలు రాష్ట్రం సమైక్యంగా ఉండి తీరాలని ప్రకటించాయి. తమ పంథాను ఇప్పటికీ స్పష్టంగా ప్రకటించని పార్టీలను ఈ అఖిల పక్ష సమావేశం సమయానికి తమ అభిప్రాయం ఏమిటో గట్టిగా తెలియజేయాలని కోరాలి.

2. పార్టీలు తమ వైఖరి స్పష్టంగా ప్రకటించాయా లేదా అనే దాన్ని పట్టించుకోకుండా, నిర్మాణాత్మకమైన ఎజెండాతో, స్పష్టమైన ప్రతిపాదనలతో ఈ అఖిల పక్ష సమావేశం నిర్వహించాలి.

3. మన దేశంలో, పార్లమెంటు అత్యున్నత విధాన నిర్ణాయక ఘోరం. అఖిల పక్ష సమావేశం తర్వాత, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ సమస్య పరిష్కారానికి నిర్మాణాత్మకమైన ఒక ప్రతిపాదనను పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టి ఆమోదం పొందాలి.

4. మా ప్రతిపాదనలకు అఖిల పక్ష సమావేశం తేదీ లోపు మీరు స్పందిస్తారని ఆశిస్తున్నాం.

- బి.వి. రాఘవులు
రాష్ట్ర కార్యదర్శి, సిపిఐ(ఎం)

పార్లమెంటులో నిర్ణయం అయ్యేంతవరకు ప్రజలు శాంతి సామరస్యాలతో మెలగాలి

సిపిఐ(ఎం) పాలిట్ బ్యూరో ప్రకటన 2013, జూలై 31

కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా (మార్క్సిస్ట్) పాలిట్ బ్యూరో ఈ పత్రికాప్రకటన విడుదల చేసింది.

తెలంగాణ రాష్ట్రంపై సుదీర్ఘమైన సాచివేత అనంతరం, శ్రీకృష్ణ కమిటీ నివేదిక సమర్పించి రెండేళ్లు గడచిపోయిన తర్వాత ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజనపై , తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటుపై కాంగ్రెస్ నాయకత్వం యూపీఏ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నాయి. ఈ నిర్ణయం రానున్న లోక్ సభ ఎన్నికల ప్రేరేపణతో తీసుకున్నట్లుగా ఉంది. ఇతర చోట్ల ప్రత్యేక రాష్ట్రాల డిమాండ్లకు ఊతం ఇస్తుంది.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలనే ప్రజాస్వామిక సూత్రం ప్రాతిపదికన రాష్ట్రాల సమగ్రత కోసం సిపిఐ(ఎం) ఎప్పుడూ కట్టుబడి ఉంది.

తెలంగాణ ఏర్పాటు అంశాన్ని ఇక పార్లమెంటు నిర్ణయించాల్సి ఉంది.

పార్లమెంటులో ఈ విషయం అంతిమంగా నిర్ణయమయ్యేంత వరకు శాంతి సామరస్యాలతో మెలగాలని రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాల ప్రజలకూ పాలిట్ బ్యూరో విజ్ఞప్తి చేస్తోంది.

కాంగ్రెస్ స్వార్థపూరిత, అవకాశవాద రాజకీయాలకు బలిపశువులవుతున్న రాష్ట్ర ప్రజలు,

రాష్ట్రం ఒక్కటైనా - రెండైనా పాలకులు ప్రజలను పట్టించుకోరు.

కష్టజీవులకు, బలహీనవర్గాలకు పోరాటాలు తప్పవు

సిపిఐ(ఎం) రాష్ట్ర కమిటీ తీర్మానం 2013 ఆగస్టు 6

మూడున్నర సంవత్సరాల కాలయాపన తర్వాత ఎట్టకేలకు కాంగ్రెస్ అధిష్టానం రాష్ట్రాన్ని రెండుగా విభజన చేయాలన్న నిర్ణయాన్ని ప్రకటించింది. యుపిఏ భాగస్వామ్య పక్షాల ఆమోదం పొందింది. నాలుగు నెలలలోపు విభజన ప్రక్రియను పూర్తి చేస్తామని చెప్పింది. పార్లమెంటులో అత్యధిక సంఖ్యాభాగం కలిగిన కాంగ్రెస్, బిజెపిలు విభజనకు సిద్ధమైన తర్వాత రాష్ట్ర విభజన అనివార్యమన్న పరిస్థితి ఏర్పడింది.

2009, డిసెంబర్ 9న ఆనాటి కేంద్ర హోంశాఖామంత్రి చిదంబరం తెలంగాణా రాష్ట్ర ఏర్పాటు ప్రక్రియను ప్రారంభిస్తామని ప్రకటించారు. ఇరవై రోజులు తిరగకముందే 23వ తేదీన విభజన నిర్ణయం నుండి వెనక్కు తగ్గుతూ మరో ప్రకటన చేశారు. ఆనాటి నుండి సమస్యను పరిష్కరించకుండా రకరకాల కుంటిసాకులు చెప్పుతూ కాంగ్రెస్ అధిష్టానం కాలయాపన చేస్తూ వచ్చింది. శ్రీ కృష్ణ కమిటీ పేరుతో కొంత కాలం, అఖిలపక్ష సమావేశాలపేరుతో కొంతకాలం, విస్తృతచర్చలని, ఏకాభిప్రాయ సాధన అని కొంతకాలం గడిపింది. రాష్ట్రంలో అనిశ్చిత పరిస్థితి సృష్టించింది. పరిపాలన దిగజార్చింది. రాష్ట్రాభివృద్ధి కుంటుపర్చింది. మూడున్నరేళ్ల క్రితం విభజనకు సిద్ధమయినప్పుడు గాని, ఇప్పుడు విభజనను ప్రకటించినప్పుడు కాని కాంగ్రెస్ నిర్ణయాల వెనక స్వార్థపూరిత ఎన్నికల ప్రయోజనమే ప్రధానంగా దాగి ఉన్నది.

రాష్ట్రాలను చిన్న చిన్న ముక్కలుగా చేసి షెడరలిజాన్ని బలహీనం చేయడం ద్వారా తన హిందుత్వ ఎజెండాను సులభంగా సాధించుకోవచ్చు అన్నది బిజెపి ఆలోచన. మతవిద్వేషాలను, సంఘర్షణలను రెచ్చగొట్టి బలపడవచ్చునన్నది బిజెపి వ్యూహం. ఇప్పటి వరకు కొరకరాని కొయ్యగా ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ లో విభజన ద్వారా బలపడాలని చూస్తున్నది.

అందువలన మతతత్వ బీజేపి ప్రమాదం లౌకికశక్తుల ముందు పెద్ద సవాలు కాబోతున్నది. ఈ ప్రమాదాన్ని రాష్ట్రంలోని ఒక సెక్షన్, వామపక్ష ప్రజాతంత్ర శక్తులు గమనించడం అవసరం.

రాష్ట్రంలో ప్రధాన పార్టీలైన కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం, వైఎస్ఆర్సిపిలు రాష్ట్ర విభజన సమస్య పట్ల అవకాశవాదంతో వ్యవహరించాయి. కేంద్రం, రాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ సమస్యను సృష్టించి, నానబెట్టి ప్రతిష్టంభన సృష్టిస్తే తెలుగుదేశం, వైఎస్ఆర్సిపిలు స్పష్టమైన అభిప్రాయాలు చెప్పకుండా అవకాశవాదంతో సమస్యను జరిలం చేశాయి. ఈ మూడు పార్టీల నాయకులు ప్రాంతాల వారీగా వేర్వేరు వైఖరులను తీసుకుని వైషమ్యాలను అన్వేషతను పెంచి పోషించాయి. పర్యవసానంగా సమస్యను ఎటువైపు పరిష్కరించినా అసంతృప్తి, ఆందోళన తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది.

విభజనకు ముందు తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉద్యమాలు తీవ్రంగా జరిగితే, ఇప్పుడు సీమాంధ్రలో జరుగుతున్నాయి. గతంలో తెలంగాణలో నిర్వహించిన రెచ్చగొట్టుడు పాత్రని ఇప్పుడు కోస్తా, రాయలసీమల్లో కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం, వైఎస్ఆర్సిపిలు పోషిస్తున్నాయి. కాంగ్రెస్ అధిష్టానం నిర్ణయాన్ని శిరసావహిస్తామని చెప్పిన కాంగ్రెస్ నాయకులు, విభజనకు అనుకూలంగా జేసిన పార్టీ తీర్మానానికి కట్టుబడి ఉంటామని చెప్పిన తెలుగుదేశం నాయకులు, కేంద్రం ఏ నిర్ణయం చేస్తే దానికి బద్ధులై ఉంటామని చెప్పిన వైఎస్ఆర్సిపి నాయకులు ఇప్పుడు ఆ పార్టీ ఆధ్వర్యంలోనే ఆందోళన చేస్తున్నారు. గతంలో అనేక మార్లు రెచ్చగొట్టుడు వ్యాఖ్యలు చేసి, విద్యేషాలను రెచ్చగొట్టిన టిఆర్ఎస్ అధినేత ఇప్పుడు మళ్ళీ అటువంటి రెచ్చగొట్టుడు ప్రకటనలకు పాల్పడుతున్నారు. బూర్జువా పాలక పార్టీలు ప్రజల మనోభావాలను, ఆకాంక్షలను తమ అవకాశవాద స్వార్థ ప్రయోజనాలకు వినియోగించుకుంటాయి అన్న విషయాన్ని గత మూడున్నరేళ్ళలో జరిగిన పరిణామాలు మరోసారి స్పష్టంగా రుజువు చేశాయి.

సిపిఐ(ఎం) వైఖరి :

సిపిఐ(ఎం) భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల విధానానికి కట్టుబడి రాష్ట్రం సమైక్యంగా వుండాలని మొదటి నుండి తన అభిప్రాయాన్ని స్పష్టంగా చెబుతూనే వున్నది. ప్రధాన పాలక పార్టీల అవకాశవాద ప్రోత్సాహంతో రెండు ప్రాంతాల్లోను జరుగుతున్న పోటీ ఉద్యమాలకు దూరంగా ఉన్నది. పాలకపార్టీలు, ప్రభుత్వం విస్మరించిన తరుణంలో కూడా ప్రజా సమస్యలపై ఆందోళనలను నిర్వహించింది.

రాజోయే నాల్గు నెలలలో విభజన అంశాలపై చాలా సమస్యలోస్తాయి. విద్వేషాలు, వివాదాలను బూర్జువా పార్టీల నాయకులు రెచ్చగొడతారు. ఆవేశకావేళలను సృష్టిస్తారు. సంకుచితత్వ, దురహంకార భావాలకు గురికాకుండా సామాన్య ప్రజల ఐక్యతను కాపాడుకొనేందుకు మార్క్సిస్టు పార్టీ కృషి చేస్తుంది. ఉపాధి రక్షణ, వనరులు పంపిణీ, వెనకబడిన ప్రాంతాలన్నింటి అభివృద్ధికి చర్యలు, పేదల, బలహీనవర్గాల హక్కుల రక్షణ వంటి అంశాల్లో కేంద్రప్రభుత్వం సమన్వయంతో నిర్ణయాలు తీసుకునేట్టుగా పార్టీ కృషి చేస్తుంది.

ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్న పార్టీలన్నీ సరళీకరణ విధానాలను అనుసరించాయి. రెండు రాష్ట్రాలయినా, ప్రస్తుత పాలక పార్టీలు ఏవి అధికారంలోకొచ్చినా సరళీకరణ విధానాలను అనుసరిస్తాయి. పాలకులు సంపదను పోగేసుకోవడానికి పదవులను వినియోగించుకుంటారు. పీడితవర్గాలకు, బలహీనవర్గాలకు ఏ ప్రయోజనం దక్కదు. గతంలోనూ ప్రజా సమస్యలను పాలకవర్గ పార్టీలు పరిష్కరించలేదు. అప్పుడూ పార్టీ, కార్మికులు, కూలీ, రైతులు, సామాజిక బలహీనవర్గాల ప్రజల తరపున పోరాడింది. ఇప్పుడు రాష్ట్రం రెండయినా పేదల, బలహీనవర్గాల సమస్యలు పరిష్కారం కావు. అందువలన క్రొత్త రాష్ట్రాలలో కూడా ప్రజలకోసం నికరంగా పోరాడుతుంది.

పాలకులు అనుసరించిన సరళీకరణ విధానాల మూలంగా రాష్ట్రంలో ప్రాంతీయ అసమానతలు పెరిగాయి. క్రొత్త రాష్ట్రాలలో అధికారం చెలాయించబోయే పాలకులు అనుసరించే సరళీకరణ విధానాల మూలంగా ప్రాంతాల మధ్య అసమానతలు ఇంకా పెరుగుతాయి. ఇటువంటి స్థితిలో వెనకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి, ప్రత్యేక ప్రణాళిక కోసం పార్టీ పోరాటం సాగిస్తుంది.

ప్రజా సమస్యల పరిష్కారం కోసం వామపక్ష, ప్రజాతంత్ర శక్తుల ఐక్య ఉద్యమాల నిర్మాణ కృషిలో పార్టీ ముందు పీరిన నిలబడుతుంది.

సీట్ల కోసం భావోద్వేగాలతో ఆడుకోవద్దు

2013 ఆగస్టు 12న రాజ్యసభలో సీతారాం ఏచూరి ప్రసంగం

1969లో ఇలాగే ప్రత్యేక తెలంగాణా డిమాండ్ వచ్చినప్పుడు నేను వ్యక్తిగతంగా బాధితుణ్ణి కావడం జరిగింది. అందువల్ల దీన్ని నేను ఎంతో ఆవేదనతో లేవనెత్తుతున్నాను. ఇక్కడ 'క్షోభ' అనేది చాలా చిన్నమాట. ఎందుకంటే నేను కల్లోలీత ఆలోచనా స్థితిలో ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమం కారణంగా హైదరాబాద్ నుంచి ఢిల్లీకి రావాల్సి వచ్చింది. నా విద్యా జీవితంలో రెండు సంవత్సరాలు కోల్పోవాల్సి వచ్చింది. 44 ఏళ్ళ క్రితం ఏమి జరిగిందో 40 ఏళ్ళ క్రితం అదే జరిగింది. ఇప్పుడూ అదే పునరావృతమవుతోంది. రాష్ట్రాలను భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలుగా పునర్నిర్మాణం చేసినప్పటి నుంచీ కాంగ్రెస్ పార్టీ తెలంగాణా ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఉండాలా, వద్దా అనే విషయాన్ని ఎప్పుడూ మాటలతో వంచిస్తూనే వచ్చింది. నేను అక్కడ విద్యార్థిగా ఉన్న సమయంలో 1960లలో పోలీసు కాల్పుల్లో 300 మంది మరణించిన అనంతరం చివరకు రాష్ట్రాన్ని విడదీయరాదని వారు నిర్ధారణకు వచ్చారు. రాజ్యాంగ సవరణ తేవడం ద్వారా వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేస్తామని చెప్పారు. అప్పుడు రాజ్యాంగంలో 371డి నిబంధనను చేర్చారు. 1969 ఉద్యమ అనంతరం ఆంధ్రాలోని రెండవ భాగంలో పెద్ద ఆందోళన వచ్చింది. అదే జై ఆంధ్రా ఆందోళన. అప్పుడూ అనేక ప్రాణాలు పోయాయి. ఆ తరువాత 1973లో అప్పటి ప్రధాని ఇందిరా గాంధీ చర్చ ప్రారంభించారు. రాష్ట్రాలను విభజించకుండా వెనుకబాటుతనం సమస్యలను పరిష్కరించేందుకు ఒక పరిష్కారంగా భారత రాజ్యాంగంలో అధికరణం 371డి(ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి సంబంధించి చేసిన ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు)ని చేర్చారు. ఆ సవరణలో పొందుపరచిన అంశాలను నేను చదివి వినిపిస్తాను 'భారత రాష్ట్రపతి రాష్ట్రంలోని విభిన్న ప్రాంతాలకు చెందిన ప్రజలకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు, విద్య వంటి వాటి విషయంలో సమాన అవకాశాలు, సదుపాయాలు కల్పించేందుకు ఉత్తర్వు ద్వారా చర్యలు చేపట్టవచ్చు. రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాలకు వేరువేరు ఏర్పాట్లు చేయవచ్చు'. ఈ సభలో దాన్ని నేను మళ్ళీ గుర్తు చేయడానికి కారణమేమిటో కూడా చెబుతాను. 1973లో నలభై ఏళ్ళ క్రితం - అంటే కచ్చితంగా 40 సంవత్సరాల క్రితం ఈ సమస్యకు పరిష్కారంగా మనం భారత రాజ్యాంగాన్ని సవరించాం. కానీ ఈ 40 ఏళ్ళ కాలంలోనూ ఈ సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. అది ఏ స్థితికి వచ్చిందంటే ఇప్పుడు ప్రత్యేక తెలంగాణా ఏర్పాటు వాస్తవిక రూపం దాల్చింది. ఇప్పుడు ఇదంతా ఎందుకు జరిగింది? 40 ఏళ్ళ పాటు దీన్ని ఎందుకు అమలు చేయలేదు? ఈ విషయంలో దేశానికి, ప్రజలకు ఎవరు జవాబివ్వబోతున్నారు? ఈ 40 సంవత్సరాలుగా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రెండూ పరిస్థితిని పూర్తిగా తప్పుడు పద్ధతులను అనుసరించాయి. ఈ 40 ఏళ్ళలో అత్యధిక కాలం కేంద్రంలోనూ, రాష్ట్రంలోనూ కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీనే అధికారంలో ఉంది. వారే

తెచ్చిన ఈ ఏర్పాట్లను ఎందుకు అమలు చేయలేదు? అదే వారు చేసి ఉంటే నేడు ఈ పరిస్థితి తలెత్తి ఉండేది కాదు. సమస్యలను మీరు చిత్తశుద్ధితో పరిష్కరించి ఉంటే ఈరోజు ఈ పరిస్థితి వచ్చి ఉండేది కాదు. 'రాష్ట్రాన్ని బీల్చవద్దు' అనే విస్పష్ట వైఖరి బహిరంగంగా తీసుకున్న ఏకైక పార్టీ అయిన సిపిఎంకు చెందిన వాణ్ణి అయినందుకు నేను గర్విస్తున్నాను. దేశంలో పెద్ద పోరాటం జరిగిన అనంతరం రూపొందించుకున్న సూత్రం ఆధారంగా ఇది మేము చెబుతున్నాం. మనకు 1947లో స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. ఆ తరువాత దాదాపు దశాబ్ద కాలానికి అంటే 1956లో రాష్ట్రాలను పునర్వ్యవస్థీకరించారు. 'ఇండియా అంటే భారత్ రాష్ట్రాల సమాఖ్య' అని రాజ్యాంగంలోని మొదటి అధికరణం చెబుతోంది. అప్పుడు 'ఆ రాష్ట్రాలు ఏవి? మనం ఏ రాష్ట్రాలను గురించి మాట్లాడుకుంటున్నాం?' అనే ప్రశ్న ముందుకొచ్చింది. అప్పుడు అసలు మొత్తం చర్చంతా వచ్చింది. అప్పటి మన ప్రధాన మంత్రి జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ ఎ, బి, సి, డి రాష్ట్రాలు అనే అభిప్రాయాన్ని ముందుకు తెచ్చారు. పరిపాలనా సామర్థ్యం ప్రాతిపదికన రాష్ట్రాలను విభజించాలని పార్లమెంటులో ఆయన చెప్పారు. 1928లో దానిపై ఏర్పాటు చేసిన ఒక కమిటీకి తన తండ్రి మోతీలాల్ నెహ్రూ అధ్యక్షునిగా ఉన్న విషయాన్ని ఆయనకు గుర్తుచేయాల్సి వచ్చింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ సంస్థాగతంగా భాష ప్రాతిపదికన ఉండాలని ఆ కమిటీ ఒక నివేదిక ఇచ్చింది. భారత దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన అనంతరం ఆధునిక గణతంత్ర రాజ్యానికి ఇది ప్రాతిపదికగా ఉండాలని కూడా మోతీలాల్ చెప్పారు.

కనుక రాష్ట్రాలను భాషా ప్రాతిపదికన పునర్వ్యవస్థీకరించాలనే అభిప్రాయం మన స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో భాగంగా ఉంది. మళ్ళీ 1947 అనంతరం మాత్రమే రాష్ట్రాలను ఏ ప్రాతిపదికన ఏర్పాటు చేయాలనే సమస్య ఉత్పన్నమైంది. చాలా విచిత్రమైన విషయమేమంటే భాష ప్రాతిపదికన తొలుతగా ఏర్పడింది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమే. రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు భాషే ప్రాతిపదిక అంటూ తెలుగు ప్రజలు దేశంలో తొలి శంఖారావం చేశారు. దీనికోసం పొట్టి శ్రీరాములు ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేసి అమరుడైన అనంతరం ఈ సమస్య జాతీయ ప్రాధాన్యతను సంతరించుకుంది. అనంతరం సంయుక్త మహారాష్ట్ర, ఐక్య కేరళ ఉద్యమాలు జరిగాయి. అప్పుడు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ ప్రక్రియ ఊపందుకుంది. ఒక పార్టీగా మేము ఆ వైఖరి తీసుకున్నాం. రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు భాషే ప్రాతిపదికగా ఉండాలని మహాత్తర త్యాగాలు, గొప్ప ప్రజా ఉద్యమాలు జరిగిన అనంతరం అంతిమంగా దాన్ని మనం అంగీకరించాం.

దాన్ని కదిలించ కండి. భాష ప్రాతిపదికన ఏర్పడిన రాష్ట్రాలను కదిలిస్తే కందిరీగల తుట్టెను కదిలించినట్లే అవుతుంది. దాన్ని కదిలిస్తే ఇంక అంతమనేది ఉండదు. ఎందుకంటే ఇంతటి బహుళత్వం, భిన్నత్వం ఏ దేశంలోనూ లేదు. రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు తీసుకున్న కొలబద్ధలను మారిస్తే మనం చిక్కుల్లో పడతాం. ఇప్పుడు జరుగుతున్నది అదే. అందువల్ల పరిస్థితితో చెలగాటం వద్దని మేము కాంగ్రెస్ పార్టీకి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. నాటి హోం మంత్రి, నేటి ఆర్థిక మంత్రి 2009 డిసెంబర్ 9న ప్రత్యేక తెలంగాణాపై ఒక ప్రకటన చేశారు. అప్పుడే ప్రభుత్వ ఉద్దేశమేమిటో స్పష్టమైంది. దాన్ని వారు 2013లో అమలు చేయబూనుకున్నారంటే ఈ మధ్య కాలంలో వారు చేసిన కనరత్న ఏమిటి? నేడు మనకిచ్చిన

ప్రకటనలో 'అనేక అంశాలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి' అని ఆయన చెప్పారు. గౌరవనీయులైన ఆర్థిక మంత్రి ఇచ్చిన ప్రకటనను నేను చదువుతున్నాను. 'హోం శాఖ ఒక సమగ్ర పత్రాన్ని తెస్తుంది' అని ఆయన చెప్పారు. దాన్ని ఎప్పుడు తెస్తుంది? నాలుగేళ్ళ క్రితం ఆయనే స్వయంగా ప్రకటన చేశారు. అప్పటి నుంచి ఇప్పటి వరకూ సమగ్రమైందో, అసమగ్రమైందో ఎలాంటి పత్రమూ లేదు. 'నదీ జలాల పంపిణీ, విద్యుదుత్పత్తి, పంపిణీ, పౌరులందరి భద్రత, రక్షణ, ప్రాథమిక హక్కులకు గ్యారంటీ వంటి అంశాలు సహా అన్ని విషయాలనూ అది పరిశీలిస్తుంది. ఈ అంశాలపై ఒక్కసారి కేబినెట్ నిర్ణయం తీసుకుంటే అప్పుడు సభలో నిర్మాణాత్మక చర్చకు అవకాశముంటుంది' అని చెప్పారు.

కనుక ఇది చాలా ముఖ్యమైన అంశం. నేను చెప్పడలుచుకున్నదేమంటే వారు 2009, డిసెంబర్లో ప్రకటన చేశారు. నిజంగానే వారు దాన్ని అమలుచేయబోతుంటే కొంత కసరత్తు చేసి ఉండాలి. ఈ విషయాలన్నింటి గురించి ఆలోచించి ఉండాలి. వారు అవేమీ చేయలేదు. అందువల్ల ఇప్పుడు ప్రకటన వచ్చిన సమయం చాలా అనుమానాస్పదంగా ఉంది. వాస్తవం ఏమిటి? భారతీయ రాజకీయ వాస్తవం ఏమిటి? ఆంధ్రప్రదేశ్లో కాంగ్రెస్ పార్టీకి లభించిన 37, 33 సీట్లు లేకుంటే యుపిఎ-1 ప్రభుత్వం గానీ, యుపిఎ-2 ప్రభుత్వం గానీ ఏర్పడి ఉండేవే కాదు. ఆ సీట్లే లేకపోతే మొదటిసారి మేము బయటి నుంచి మద్దతు ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా ఈ ప్రభుత్వాలు ఏర్పడే ఉండేవి కాదు. కానీ ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్లో పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే ఆ పార్టీ పూర్తిగా తుడిచిపెట్టుకుపోవచ్చు. ఆ నష్టాన్ని తగ్గించుకునేందుకు వారు ఇలాంటి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఇది మన దేశ ప్రజలను, రాష్ట్ర ప్రజలను అతలాకుతలం చేస్తోంది. అందువల్ల ఆ రాజకీయ అవకాశవాదం ఇక్కడ స్పష్టంగా కన్పిస్తోంది. ఇక్కడ మీరు ఒక సూత్రబద్ధమైన వైఖరి తీసుకోవాలి. మీ సూత్రబద్ధమైన వైఖరి ఏమిటి? 2009 డిసెంబర్లో అప్పటి హోం మంత్రి ఏదైతే ప్రకటించారని చెప్పారో దాన్నే మీరు ఇప్పుడు అమలు చేస్తున్నారు. ఈ నాలుగేళ్ళలో మీరు చేసినదేమీ లేదు. ఈ నిర్ణయంతో తాను ఆశ్చర్యపోయానని ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి ఒక ప్రకటన చేశారు. ఓడ కెప్టెన్ గందరగోళపరిచే విధంగా మాట్లాడరాదని ముఖ్యమంత్రిని ఉద్దేశించి ఉప ముఖ్యమంత్రి అంటున్నారు. మంత్రులు కార్యాలయాలకు రాగలిగే, హాజరయ్యే పరిస్థితి లేదు. ఎమ్మెల్యేలు ముఖం చాటేస్తున్నారు. అక్కడ ఏమి జరుగుతోందో తెలియని పూర్తి అయోమయ స్థితిలో ప్రజలున్నారు. వారు సృష్టించిన పరిస్థితి ఇదే. ప్రభుత్వం ఇదే చేయాలనుకుంటే, నేడు మనం చర్చిస్తున్న ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటన ఇదే అయితే, వారు ముందుగానే నిర్ణయం తీసుకున్నాకే ఎందుకు ప్రకటించలేదు? ఇప్పుడొకసారి, అప్పుడొకసారి ప్రకటించడమెందుకు? ముందుగానే ఎందుకు ప్రకటించలేదు? అదే కాంగ్రెస్ పార్టీ రాజకీయ అవకాశవాదం. అంతమనేదే కచ్చించని ఈ ఆందోళన మూలంగా మన పిల్లలు తమ పాఠశాల, కళాశాల చదువుల్ని కోల్పోతున్నారు.

పరిష్కరించాల్సిన వివాదాస్పద సమస్యలు అనేకం ఉన్నాయని నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ సమస్యలన్నింటినీ పరిష్కరించాలంటే ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న రీతిలో అస్తవ్యస్తంగా, హడావుడి పద్ధతుల్లో చేయాలనుకుంటే కుదిరేది కాదు. దానికి సక్రమమైన సంప్రదింపులు అవసరం. ఈ పత్రంలో ప్రభుత్వం పునరుద్ధాటించిన

విధంగా కేంద్ర కేబినెట్ ఈ సమస్యలపై ఏవైనా నిర్ధారణలకు వచ్చి ఉంటే వాటిని అఖిలపక్ష కమిటీ ముందుంచండి లేదా ఈ పార్లమెంటు ముందు పెట్టాలి. అప్పుడు వాటిపై మనం చర్చించేందుకు అవకాశముంటుంది. అయితే ఆ పని సాధ్యమైనంత వెనువెంటనే చేయాలి. ఎన్నికలు రావచ్చని, ప్రవర్తనా నియమావళి అమలులోకి రావచ్చని కూడా అర్థమవుతున్నది. అలాటప్పుడు మీరు రాష్ట్ర ఏర్పాటును ప్రకటించజాలరు. అందువల్ల మీరు తొందరలో పడ్డారు. ఆ తొందరలో ఇప్పటికే ఉన్నవాటికి అదనంగా మరిన్ని సమస్యలను సృష్టిస్తున్నారు. అందువల్ల ఈ సమస్యను చేపట్టాలంటే మీరు సంప్రదింపులు జరపండి. అందరినీ విశ్వాసంలోకి తీసుకోండి. అదొక్కటే మార్గమని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ పద్ధతిని ప్రభుత్వం గట్టిగా పరిశీలించాలని కోరుకుంటున్నాను. మీ ద్వారా నేను ఈ సూచన చేస్తున్నాను. సంబంధిత మంత్రి దీనికి సమాధానమిస్తే, సమస్యలకు సుష్టంగా జవాబిస్తే సంతోషిస్తాను. చివరగా ప్రజల మనోభావాలు, ఉద్దేశాలతో ఆడుకోవద్దని కోరుతున్నాను. తెలంగాణలో కొన్ని సీట్లు గెలుచుకోవడం ద్వారా నష్టాలను తగ్గించుకోవాలనుకుంటే ఉభయ భ్రష్టత్వం ప్రాప్తిస్తుందని ప్రభుత్వం, కాంగ్రెస్ పార్టీ గుర్తుంచుకోవాలి. అందువల్ల దేశ సమైక్యత, ప్రజల ఐక్యత దృష్ట్యా ప్రజల భావోద్వేగాలతో ఆడుకోవద్దు. సక్రమంగా వ్యవహరించండి. అందరినీ సంప్రదించండి. అందరినీ పరిగణనలోకి తీసుకుని అప్పుడు నిర్ణయం తీసుకోండి.

(స్వల్ప సంక్షిప్తీకరణతో)

91377

ప్రథమ ముద్రణ : ఆగస్టు, 2013

వెల : ₹ 3

ప్రచురణ : భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ (మార్క్సిస్టు), ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ

ప్రతులకు : ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

ఎమ్హెచ్ భవన్, ప్లాట్ నెం.21/1, అజామాబాద్, ఆర్టిసి కళ్యాణమండపం దగ్గర హైదరాబాద్ -20.

ఫోన్ : 040-27660013, ఫ్యాక్స్ : 040-27635136

బ్రాంచ్ లు : హైదరాబాద్, విజయవాడ, విశాఖపట్నం, తిరుపతి, ఖమ్మం, హన్మకొండ, నల్గొండ, గుంటూరు, ఒంగోలు

ముద్రణ : ప్రజాశక్తి డైరీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్, హైదరాబాద్